



# új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,  
74. (1646.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3748 ▼
1 amerikai dollár	3,3308 ▼
100 magyar forint	1,4727 ▲

**Aktuális**

2

**Elindult az Élet menete**

Az egykori Auschwitz-Birkenauban tegnap rendezték meg a 21. Élet menetét. Ebből az alkalomból közölte frissített körözési listáját a jeruzsálemi Simon Wiesenthal Központ: a feltételezett náci bűnösök között van Csatáry László, a visszacsatolt Kassa rendőrfőnöke.

**Kultúra**

6

**Írók és könyvek fesztiválja**

Megnyílt Magyarország legnagyobb könyvvására tegnap délután. A XIX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál a Millenárison nyitotta meg kapuit, idén az északi országok kapják a központi szerepet. A seregszemlén a romániai magyar irodalom és könyvkiadás szinte valamennyi képviselője is igyekszik megfordulni.

**Társadalom**

7

**Székyföldi falvak víz alatt**

Több mint 100 hektár van víz alatt a Székelyföldön. A sürgősségi felügyelet uzoni önkéntes csoportjának jelentése szerint 70-75 hektár kaszáló- és legelőterületet árasztott el víz a Feketeügy mentén, Uzonban, Szentivánlaborfalván és Uzonfűzesen.

**Vezércikk**

3

**Levél helyett – iromány**

Az ígéreteinek teljesítésével adós maradt kormányának ilyen körülmények között egyetlen mentsége lehet, az, hogy szavát betartotta; a szándéklevél megmaradt annak, aminek eredetileg is szánta: nemes szándékokat pufogató üres irománynak.



Bogdán Tibor

## Jön az oltóanyag-krízis?

*Csőd szélén Románia egyetlen vakcinát és szérumot előállító intézete, a Cantacuzino*Az egészségügyi tárca illetékesei szerint a Cantacuzino Intézetet is felelősség terheli, mert nem tudott megfelelni az uniós elvárásoknak Fotó: archív

Veszélyben van a nemzetbiztonság, mert a csőd szélén áll a Cantacuzino Intézet, Románia egyetlen olyan intézménye, amely vakcinát és szérumokat gyárt – kongatta meg a vészharangot a nép ügyvédje. Az intézet munkatársai megerősítették: valóban akadnak olyan készítmények, amelyeket pénzhiány miatt nem tudnak már előállítani. Az egészségügyi tárca szerint nincs oltóanyagválság, a szükséges vakcinákat külföldről pótolják. Molnár Géza virológus, miniszteri tanácsos az ÚMSZ-nek elmondta, az intézmény vezetőit is felelősség terheli a kialakult helyzetért, mert a Cantacuzino Intézet nem tudott megfelelni az uniós elvárásoknak. **7. oldal** ▶

### Össztűzben a restitúció

ÚMSZ

▶ A hazai egyházak és a kárvallottakat tömörítő egyesületek után tegnap az ellenzék is támadta a román kormányt az azt a törvénytervezetét, amely szerint elkobzott javaiknak mindössze a 15 százalékát kapják vissza az államosított ingatlanok tulajdonosai. Az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség (USL) társelnöke, Victor Ponta szerint jogi képtelenség a visszaszolgáltatások korlátozása. „Azt nem lehet megcsinálni, hogy egyesek száz százalékban, mások pedig mindössze tizenöt százalékban kapják vissza javaikat” – jelentette ki a szociáldemokrata politikus.

Folytatása a 3. oldalon ▶

### Startra kész Szent György

▶ Holnap rajtol Sepsiszentgyörgyön a „találkozások ünnepeként” is meghirdetett 21. Szent György Napok. Az idén a rendezvény fő meghívottja az ötvenéves Omega zenekar. Az április 29-ig tartó városnapok kínálata 250 programot tartalmaz. **7. oldal** ▶

Sepsiszentgyörgy utcáin plakátok hirdetik a hétvégi eseményt Fotó: Kovács Zsolt

### MOGYE: sínen a magyar kar?

Antal Erika

▶ Nem kell attól tartaniuk a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógy-szerészeti Egyetem (MOGYE) román diákjainak, hogy megszűnik az egyetem, vagy nem folytathatják román nyelven tanulmányukat – üzent tegnap a MOGYE rektora a felsőoktatási intézmény korábban utcai tüntetéseket szervező hallgatóinak. „Sem a tanszervezés, sem a beiskolázási terv nem változik” – nyomatékosította tegnap sajtótájékoztatóján többször is Leonard Azamfirei.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

## Röviden

## Vita a hozzájárulásról

Közvitára bocsátotta tegnap honlapján az Egészségügyi Minisztérium az egészségügyi hozzájárulás bevezetésének módozatait tartalmazó törvénytervezetet. A jogszabály értelmében az egészségügyi szolgáltatások alapcsomagjára vonatkozó keretszerződés határozná meg a hozzájárulás összegét, amelyet a biztosítottak kell majd fizetnie bizonyos egészségügyi szolgáltatások esetében, valamint a befizetés módozatait. A hozzájárulás összegének éves felső határát kormányhatározattal rögzítik majd.

## Még az idén választási törvény

Várhatóan még az idén elkészül a választási eljárásról szóló új magyar törvény – közölte Gulyás Gergely, a Fidesz képviselője tegnap Budapesten. A Friedrich Ebert Alapítvány és a Political Capital Intézet által rendezett konferencián – a Jobbik kivételével – a parlamenti pártok folytattak nyilvános vitát a leendő új szabályozás fontosabb kérdéseiről, a határon túli magyarok szavazásáról, a szavazás esetleges kötelezővé tételéről és a választókerületek megrajzolásáról.

## A Jobbik jelöltje: Morvai

A Jobbik úgy döntött, hogy képviselői részt vesznek a várhatóan május 2-i államfőválasztáson az Országgyűlésben, és nemmel szavaznak Áder Jánosra a Fidesz-KDNP jelöltjére – jelentette be Balczó Zoltán. Az ellenzéki párt alelnöke bejelentette azt is, hogy megkezdik az aláírásgyűjtést az országgyűlési képviselők között Morvai Krisztina jobbkios európai parlamenti képviselő hivatalos államfőjelöltsége érdekében.

## A NATO tárgyal Oroszországgal

A NATO rendszeres párbeszédet folytat Oroszországgal Afganisztán ügyében – hangsúlyozta Anders Fogh Rasmussen, az



atlanti szövetség főtitkára (képünkön) csütörtökön Brüsszelben, a tagországok külügy- és védelmi minisztereinek kétnapos tanácskozássorozatát lezáró sajtótájékoztatóján. Közölte: Oroszországot is meghívták arra az Afganisztán-tanácskozásra, amelyet az egy hónap múlva tartandó chicagói NATO-csúcstalálkozóhoz kapcsolódóan rendeznek meg.

## Pozsony újabb ígéretet tett

Martonyi János külügyminiszter megbeszélést folytatott szlovák kollégájával, Miroslav Lajčákkal csütörtökön Brüsszelben, a NATO külügy- és védelmi minisztereinek tanácskozása alkalmából. A találkozáson tisztázódott, hogy Pozsony nem tervez olyan, az állampolgárságot érintő szabályozást, amely diszkriminatív módon sújtaná a szlovákiai magyarokat – közölte a magyar külügyminisztérium sajtófőnöke Kaleta Gábor az MTI-vel.

## Durvuló választási kampány

A nürnbergi náci nagygyűlésekhez hasonlított Nicolas Sarkozy francia államfő legutóbbi választási tömegdemonstrációját Jean-Marie Le Pen. A francia szélső-jobboldal korábbi vezetője az elnök monogramjából (NS) a nemzetiszocializmus rövidítését vélte kiolvasni. A jobboldali jelölt múlt vasárnapi százezres választási nagygyűlésének díszletein volt látható Sarkozy monogramja.

## Elindult az Élet menete

Újabb magyar náci bűnöst köröztet a jeruzsálemi Wiesenthal Központ

Gy. Z.

Az egykori Auschwitz-Birkenauban 21. alkalommal megrendezett Élet menete emlékprogramban több mint 30 ország mintegy 11 ezer képviselője vett részt, köztük második világháborús kanadai és amerikai veteránok is. A nemzetközi zarándokcsoportok a volt auschwitzi táborból (Auschwitz I.) átgyalogoltak az egykori birkenau (brzezinkai) táborba, ahol közös megemlékezésen vettek részt. Az Élet menete megemlékezést 24 éve szervezik meg, az első menetben másfél ezren vettek részt.

Becslések szerint 1,1 millió ember, túlnyomó többségükben különböző országokból deportált zsidók pusztultak el 1940 és 1945 között a náci Németország által létrehozott legnagyobb haláltáborban. A magyar áldozatok száma több százezerre tehető, őket 1944. május 15. és 1944. július 9. között hurcolták el az akkori Magyarország területéről (tehát Észak-Erdélyből is). Auschwitzban ölték meg továbbá a lengyel politikai és szellemi elit 85 ezer nem zsidó képviselőjét, 20 ezer romát, 15 ezer szovjet hadifoglyot és 12 ezer, különböző országokból származó nem zsidó foglyot is.



Több mint harminc ország 11 ezer zarándoka Auschwitzban. Ott volt a második világháború legnagyobb halálgárára

A nemzetközi holokauszt-emléknapra időzítette frissített körözési listájának nyilvánosságára hozatalát a jeruzsálemi Simon Wiesenthal Központ: a feltételezett náci bűnösök között három új név szerepel. Közöttük talál-

ható a magyar Csatory László, a visszacsatolt Kassa rendőrőrnöke, aki fontos szerepet töltött be 1944-ben 16 ezer zsidó elhurcolásában Auschwitzba. Rajta kívül Vladimir Katriukot nevezték meg, aki Fehéroroszországban

vett részt tömeggyilkosságokban, valamint Helmut Oberlandert, aki Dél-Ukrajnában ölt meg tömegesen embereket. Katriuk és Oberlander a Simon Wiesenthal Központ adatai szerint Kanadában él. ◀

## Válaszra vár a magyar kormány

ÚMSZ

A magyar kormány két kérdésben, a jegybanki vezetők fizetésével és az alaptörvényre tendő esküvel kapcsolatban március végén elküldte érveit az Európai Bizottságnak, és jelenleg is várja a választ – nyilatkozta a magyar közszolgálati televízióban tegnap Giró-Szász András kormányzóvivő, aki szerint a válaszból kiderül, hogy melyek a további elképzelhető lépések. Emlékeztetett arra, hogy a kormány kedden betervezte a korábban elfogadott jegybanktörvényt érintő módosításokat az Országgyűlésnek. A törvénynek azokat a pontjait módosítanák, amelyeket az Európai Bizottság a kötelezett-

ségszegési eljárásban kért Magyarországtól. A módosítások öt kérdést érintenek, de a jegybanki vezetők fizetését és az alaptörvényre leteendő esküt nem.

Az Ipsos legfrissebb közvélemény-kutatása alapján egyébként az elmúlt hetekben a Fidesz és az MSZP 2-2 százalékpontos veszteséget könyvelhetett el, míg a Jobbik 3 százalékpontot javított helyzetén, amivel egyetlen hónap alatt sikerült behoznia az utóbbi negyedév veszteségeit. A cég felméréseinek eredménye azt mutatja, hogy nem változott a pártok sorrendje: az aktív szavazók körében a Fidesz 39 százalékon, az MSZP 25 százalékon, a Jobbik 22 százalékon áll, míg az LMP 7 százalékon, a Demokrati-

kus Koalíció (DK) pedig most először 5 százalékot érte el a magukat biztos pártválasztóknak mondók nyilatkozatai alapján.

A változás vélhető okai között szerepel, hogy az emberek nagy valószínűséggel felfigyeltek a március 15-i beszédekre, felvonulásokra és nagygyűlésekre, továbbá a köztársasági elnök lemondására, valamint az IMF-tárgyalások körüli hírekre, a szocialisták kongresszusára és az LMP aláírásgyűjtésére, de szerintük sokakat elérhetett a Jobbik képviselőjének tisztaeszlári vádát felemlető parlamenti beszéde, illetve az arra adott reakciók, köztük a miniszterelnök válasza is – állítja az Ipsos. ◀

## Újabb szoborvita: „suttyó tempó”

ÚMSZ

Bencsik András Demokratá-főszerkesztő keddi tévé-műsorában „suttyó tempónak” nevezte Demján Sándor reakcióját arra a hírre, hogy a Parlament közeléből elszállítanák Nagy Imre 1956-os mártír miniszterelnök szobrát is. A főváros legtöbbet látogatott és fotózott köztéri szobra, „Nagy Imre emlékművének áthelyezése esetén visszavonom adományunkat” – írta Demján. Az Echo Tv vezérigazgatója a tulajdonos Széles Gábor beleegyezésével nem engedte adásba a műsort – adta hírül az Index. Demján Sándor vállalkozó minden kért meg levélben Tarlós Istvánt, Budapest főpolgármesterét, hogy akadályozza meg a Nagy Imre-szobor áthelyezését. Bencsik ez a gesztus háborította fel. „Ez verte ki a biztosítékot az Echo televíziónál. Demján Sándor gőgös és kisstílusú fenyegetését nem volt szabad suttyónak minősíteni” – írja a Facebookon. Az Index telefonon és elektronikus levélben is megpróbálta elérni az Echo Tv szerkesztőit és Miki Tímea vezérigazgatót, hogy megtudják, Bencsik András jövő keddtől vezethet-e még műsort a csatornán, de választ nem kaptak. Bencsik egyébként azt írja a Facebookon: „Közöltem Széles Gáborral, hogy a cenzúra semmilyen formáját nem tudom elfogadni, vagyis együttműködésünk folytatása így kétségesé vált, mivel nem tudok a továbbiakban úgy műsort vezetni, hogy utólag a tévé vezérigazgatója esetleg megint úgy dönt, ez sem megy adásba.” ◀

## „Etnikai arányosságot a titkosszolgálatokban is!”

Kovács Zsolt

Az etnikai arányosság elvének betartását követeli a sepsiszentgyörgyi polgármestertől Dan Voiculescu. Mint arról beszámoltunk, a Konzervatív Párt (PC) tiszteletbeli elnöke az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnál (CNCD) tett panaszt Antal Árpád (képünkön) ellen, mivel szerinte a sepsiszentgyörgyi polgármesteri hivatalban csak magyarok dolgoznak. Voiculescu a városháza alkalmazottainak vagyonynyilatkozata alapján, névelemzés révén derítette ki, hogy a 119 alkalmazottból csak egy román nemzetiségű. Sepsiszent-



györgy polgármestere válaszul kifejtette, hogy hibás Dan Voiculescu módszere, hiszen nincs olyan nyilvántartás, amely az alkalmazottak nemzetiségi hovatartozását rögzítené. A CNCD-

hez küldött válaszlevélben Dan Voiculescu ügyvédje azt írta, hogy az ország területén valamennyi közigazgatási alkalmazotti arányának tükröznie kellene a település etnikai arányát, így számításaik szerint a sepsiszentgyörgyi városházán legalább 24 százalék román anyanyelvűnek kellene dolgoznia. Antal Árpád tegnapi sajtótájékoztatóján kifejtette: e tekintetben egyetért Dan Voiculescuval, de az etnikai arányosság elvét az ország minden önkormányzatában, közigazgatásában, így a prefektúrán, rendőrségen, csendőrségnél, és még a titkosszolgálatoknál is be kellene tartani. ◀

## Össztűzben a restitúció

Folytatás az 1. oldalról

Victor Ponta szerint a korlátozókat csak akkor lehetett volna bevezetni, ha valamennyi kárvallott-ra alkalmazták volna. A szociáldemokrata politikus úgy véli, a részleges restitúció bevezetése diszkriminációhoz vezet. „A kormány elképzelése baloldaliabb a Szociáldemokrata Párt gondolkodásmódjánál. Lényege az, hogy ha nincs pénz, akkor ne is adjál pénzt az embereknek” – fogalmazott a politikus. Az ellenzéki pártvezér ellenzi a természetbeni visszaszolgáltatás elvének eltörlését is. „Vannak olyan ingatlanok, amelyeket gond nélkül visszakaphatnak egykori tulajdonosaik örökösei. Miért kapjanak pénzt, ha egyszer visszakaphatják magát az épületet?” – méltatlankodott Ponta. A szociáldemokrata párvezérhez hasonlóan bírálta tegnap a kormány tervezett a liberális politikusok is. A miniszterelnök szerda este a B1 TV-ben nyilvánosan bocsánatot kért az államosított ingatlanok tulajdonosaitól amiatt, hogy a román államnak 22 év alatt sem sikerült rendeznie a kárpótlásukat. Emlékeztetett arra, hogy Romániának júliusig új restitúciós törvényt kell kidolgoznia, és hangsúlyozta: maga is a „restitutio in integrum”, azaz a teljes körű kárpótlás híve. „A kárpótlások korlátozása valamennyi kárvallottnak megadná azt a lehetőséget, hogy méltányos időn belül az ország gazdasági lehetőségeihez mért javítástelben részesüljenek” – védte meg Ungureanu a kormány törvénytervezetét, mely szerint a kárvallottak jussuknak mindössze 15 százalékát kapják vissza az államtól. ◀

# Sínen a magyar kar?

Folytatás az 1. oldalról

A kormányhatározattal létrehozott új fakultás megalakulásáról a rektor elmondta, „minden a törvény szerint fog történni”. A jövő héten megválasztják a magyar rektorhelyettest és dékánt, illetve ugyancsak a jövő héten kezdődik el az a procedura, amely szerint a magyar tanárok kérvényezik, hogy az új karon folytathassák tevékenységüket. A rektor szerint nem világos még, hogy az új fakultásra csak azok a diákok jelentkezhetnek-e, akik most fognak felvételizni, vagy azok is átíratkozhatnak, akik már korábban megkezdtek tanulmányaikat. Azamfírei szerint az előbbi lenne a jobb meg-

oldás, mert ha a jelenlegi diákok is az új karon folytatnák ősztől a tanulmányaikat, számos technikai akadályba ütköznenek. „Ha például az 1755 magyar diákból 100 maradna a mostani helyén, felmerülne a kérdés, hogy ki tanítaná ezt a százat. Vagy mi történik azoknak a tanulmányi szerződésével, akik átmennek az új karra, hiszen a szerződést még a jelenlegi karral kötötték meg. Azzal, hogy a magyar tanárok az új karon fognak tanítani, nem keletkezik új, ugyanis ők korábban is a magyar diákokat oktatták” – mondta Azamfírei.

Szabó Béla professzor, a magyar kar vezetője szerint meg kell kérdezni a diákokat, hogy melyik karon folytatják az egyetemet. Ez

viszont szerinte újabb nehézségeket vet fel, hiszen a törvény az új kar létesítését írja elő, de arra nem tér ki, hogy mi legyen a már létezőkkel. Ha pedig a diákok egy része marad, akkor az a magyar tanárookra ró újabb terhet, mert azon a karon is nekik kell tanítaniuk – magyarázta. Az akkreditációról és az államvizsgáról a magyar kar vezetője az ÜMSZ-nek elmondta, a legrosszabb esetben az első generációk román nyelven teszik le a licenszvizsgát, a magyar kar mellett működő román karon. A professzor pozitívumnak nevezte, hogy jövő héten magyar rektorhelyettest választanak az egyetemen. „Legalább ezzel nem húzódik az idő” – jelentette ki Szabó Béla. ◀



Leonard Azamfírei arról biztosított, hogy a MOGYE magyar karával „minden a törvény szerint fog történni” Fotó: Antal Erika

## Nyílt levél a nyílt vita előtt

ÜMSZ

▶ Kevés esélyt mutatkozik Kolozsváron a magyar pártok megegyezésére a tegnapi nyíltlevélváltás után. Előbb Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke fordult az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP) helyi vezetőihez emlékeztetve őket mindazokra a közelmúltbeli állásfoglalásaikra, amelyekben a szövetséget ostromozták. A szövetség Kolozs megyei elnöke úgy vélekedik, az EMNP folyamatosan a szövetség lejáratásán, nyilvánvaló érde-

mei elvitatásán ügyködik, ez a magatartás pedig aligha összeegyeztethető az együttműködés lehetőségével. „Önök szövetséget kötnének olyan politikai szervezettel, amely folyamatosan bírálja az Önök eredményeit, megvalósításait?” – írja nyílt levelében Máté András. Válaszában Gergely Balázs, az EMNP országos alelnöke „hüledezve vette tudomásul” Máté levelét. Mint korábban írtuk, a Bocskai-ház Óváry-termében ma kerekasztal-beszélgetést tartanak arról, hogy meg tudnak-e egyezni a magyar alakulatok a közös kolozsvári polgármesterjelölt indításáról. ◀

## Magyart Vajdahunyad élére?

ÜMSZ

▶ Bende Barna kórházigazgató lehet Vajdahunyad polgármestere; a független jelöltet az RMDSZ és a Szociál-Liberális Szövetség (USL) is támogatja. A szövetség Hunyad megyei szervezete által kiadott közlemény szerint a független polgármesterjelöltet az USL helyi vezetői és az RMDSZ Hunyad megyei elnöke, Winkler Gyula európai parlamenti képviselő tegnap közösen mutatta be Vajdahunyadon. „Bizonyíthatjuk, hogy közösségünk, bár demográfiai súlya a megyében helyenként csekély, olyan értékes egyéneket tud állítani, akik elfogadott személyiségei és vezetői lesz-

nek szélesebb közösségüknek” – fogalmazott Winkler Gyula. Hozzátette: ha csak az RMDSZ jelöltje lenne, Bendének csekély lenne az esélye elérni a megválasztáshoz szükséges szavazatszámot, viszont az ellenzékkel kialakított helyi politikai együttműködés biztosíthatja annak lehetőségét, hogy Vajdahunyadnak magyar polgármestere legyen. Az RMDSZ közleménye szerint az elmúlt időszakban végzett felmérések azt jelzik, Bende Barna széles körű támogatás esetén megnyerheti a választást. A 2011-es népszámlálás során Vajdahunyadon 55 384 személyt írtak össze, közülük 2876-an – 5,19 százalék – vallották magukat magyarnak. ◀

## A koalíciós pártoktól próbált „bátorságot gyűjteni” MRU

Hírösszefoglaló

▶ A koalíciót támogató pártoktól próbált „bátorságot gyűjteni” tegnap Mihai-Răzvan Ungureanu kormányfő a jövő héten vitára és szavazásra bocsátandó bizalmatlansági indítványhoz. A miniszterelnök előbb a fő kormányzó alakulat, a Demokrata-Liberális Párt (PDL), majd az RMDSZ fővárosi székházába látogatott el tanácsért. Az RMDSZ vezetőségével folytatott megbeszélésen Kelemen Hunor szövetségi elnök ismételt hangúlyozta: „egy jogállamban a kormánynak a törvények betartásáért kell sikra szállnia. Az ellenzék által benyújtott bizalmatlansági indítványnak rossz a kiindulási pontja, minthogy a

MOGYE magyar főkarának a megalapításáról szóló kormányhatározat éppen a törvényességet állítja helyre. Az egyetem szenátusa volt az, amely nem alkalmazta az oktatási törvény előírásait, ezt korrigáltuk mi, szintén törvényes lehetőséget alkalmazva a kormányhatározat elfogadásával.” Kelemen Hunor megerősítette, az RMDSZ képviselői jelen lesznek ugyan, de nem fognak szavazni a bizalmatlansági indítványról.

A kormányfővel való kétoldalú találkozón szóba került továbbá az Európai Tanács elnökének, Herman van Rompuy-nak az április 25-i látogatása, amelynek során az ET elnöke a képviselők és szenátorok előtt mond beszédet a Parlamentben. ◀

### A szenátusban többségbe került az ellenzék

Megszűnt a felsőházban a koalíciós alakulatok többsége, miután tegnap Mihaela Popa szenátor kilépett a Demokrata Liberális Pártból (PDL). A Iași megyei szenátor a Nemzeti Liberális Párt-hoz (PNL) csatlakozik, amelyhez korábban Sorin Frunzaverde, a PDL volt első alelnöke is szegődött. Mint korábban írtuk, a Krassó-Szörény megyei tanácselnököt több tucatnyian követték megyéjében, de azóta a PDL több törvényhozót is elvesztett, amit a politikai elemzők szintén a PDL volt első alelnökének döntésével hoznak összefüggésbe. Popa egyébként Frunzaverde társaságában jelentette be, hogy a liberális párthoz csatlakozik. Tegnapig pathhelyzet uralkodott a felsőházban, ahol a kormányoldal és az ellenzék padosoraiban helyet foglaló honatyák száma egyforma volt. Popa távozásával azonban felbillent az egyensúly, így az ellenzéknek már 67 szenátora van, a kormányzó pártoknak pedig csak 65.

## Levél helyett – iromány



Bogdán Tibor

A nagy társadalmi-politikai-korrupciós viharok – az ellenzéki bizalmatlansági indítvány, az elkobzott javak visszaszolgáltatásával kapcsolatos bonyodalmak, a képtelen elvárás (60 nap alatt kétmilliárd

eurót begyűjteni a feketekezeskedelem megfékezésével) teljesítésére képtelennek mutakozó adóhivatali főnök menesztése, a Becali-féle bőrönd- és más fociperekben született sokkoló ítéletek – közepette elsikkadt a hír: jövő hét elején ismét tiszteletét teszi Romániában a Nemzetközi Valutaalap küldöttsége. Pedig a pénzügyi vizsgálatok eredményei, és ezek függvényében az újabb hitelrészlet felszabadítása/zárolása döntő módon meghatározhatja helyzetének további alakulását. A tét nem több, és nem kevesebb, mint kétmilliárd euró.

A kormány figyelmét lekötötte a zűrzavaros helyzet – így elmaradt a valutaalapiak követeléseinek teljesítésével. A késés behozhatatlannak látszik, a kabinet ígérete szerint április végére valóra váltandó tizenöt vállalat közül csupán négy teljesült.

A „sikerlista” – a Transelectrica 15 százalékos részvénycsomagjának eladása, a Romgaz, a Hidroelectrica és a Tarom privatisációs közvetítőinek kijelölése – tehát igen csak kurta a lemaradások hosszú lajstromához viszonyítva. Így például a veszteséges állami vállalatok magánmenedzsereinek április 30-ra ígért kijelölése helyett jó, ha erre az időpontra sikerül a potenciális jelöltek rövid névsorát összeállítani. Biztosra vehető, hogy hó végéig semmi sem lesz a Cupru Min és az Oltchim magánosításából; előbbinél a kétes hírű kanadai cég nem tett eleget a kijelölt határidőre a kormány követeléseinek, utóbbinál csupán két hét múlva dolgozzák ki a kikiáltási árat is magában foglaló tenderfüzetet. Ezután még legalább egy hónapba telik az, ameddig a vásárlásban érdekelt cégek megteszik elkötelező ajánlataikat. A csúcsot pedig az jelenti, hogy a Transgazt április vége helyett, csupán év végén – de lehet, hogy csak jövő esztendő elején sikerül magánkézbe adni. A kormány legutóbbi szándéklevelében némi füllentéstől sem riadt vissza: állításának ugyanis, miszerint felszámolták a kiskereskedelmi központok megnyitásával szembeni korlátozásokat, vajmi kevés köze van a valósághoz. A jövő heti látogatás egyébként utolsó romániai útja lesz az országgal foglalkozó küldöttségvezetőnek, Jeffrey Franksnek, egyben pedig első találkozása a valutaalapiakkal az új kormányfőnek, Mihai Răzvan Ungureanunak. Franks most már kiméltelenül őszinte is lehet, ráadásul Bukarestbe érkezik az új küldöttségvezető, Erik de Vrijer is, aki nyilván alaposan felméri majd, milyen csődötmeget vesz át. Az ígéreteinek teljesítésével adós maradt kormányoknak ilyen körülmények között egyetlen mentsége lehet, az, hogy szavát betartotta; a szándéklevél megmaradt annak, aminek eredetileg is szánta: nemes szándékokat pufogtató üres irománynak.

## Román lapszemle

A modern olimpiai játékok „legbiztonságosabbikát” rendezik meg nyáron Londonban. A szervezők 1,6 milliárd dollárt költenek a résztvevők biztonságára. (Evenimentul Zilei) ▶ Akár egy évre is eltíltathatják Ștefan Radu román válogatott labdarúgót, amiért a Lazio-Napoli olasz bajnoki mérkőzésen fasiszta karlendítéssel köszöntötte a szélsőjobbos elveikről hírhedt hazai szurkolókat. (Adevărul) ▶ Az országos útkezelő hatóság 9 millió euróra taksálta a rovigetna adminisztrációs költségeit. (România liberă) ▶ Szokatlan esettel szembesültek a iași-i orvosok, amikor egy 61 éves férfi fenekéből egy cső kukoricát kellett kivenniük. (Jurnalul Național)

# Bizalmatlanok az ellenzékiek

A legtöbb bizalmatlansági indítványt – tízet – Emil Boc kabinetje ellen nyújtották be. A kormánynak azonban sikerült túlélnie a sorozatos ellenzéki támadásokat.

**Bogdán Tibor**

► Újabb bizalmatlansági indítvánnyal gyarapodott az ellenzék hasonló jellegű kormány elleni akcióinak sora. A Szociál-Liberális Szövetség által a hét közepén benyújtott bizalmatlansági indítvány a 27. az 1989. utáni Romániában (a kommunizmus idején ilyen lépés ugyanúgy elképzelhetetlen lett volna, mint magának az ellenzéknek a léte).

## A legelső

Az első bizalmatlansági indítvány 1993 novemberében született meg, Nicolae Văcăroiu kabinetjének 100 napos kormányzása alkalmából. A 122 aláíró közül 41 a Nemzeti Megmentési Front, 36 a Kereszténydemokrata Nemzeti Parasztpárt, 22 az RMDSZ, 1 a Nemzeti Liberális Párt – Fiatal Szárny, 5 a Nemzeti Liberális Párt – De-

mokratikus Konvenció, 3 a Környezetvédő Párt, 2 a Polgári Szövetség Pártja színeit, 1 pedig a nem magyar kisebbségek képviselőházi frakcióját képviselte. Megszövegezői a kormány gazdasági-társadalmi stratégiáját kifogásolták, a kabinetet „bürokratikus vezetési móddal”, „központosított önkénnel”, a „reformok lassításával” vádolták, felröve azt is, hogy beiktatásakor Văcăroiu csapata még semmiféle programmal nem rendelkezett. Mindennek helyébe – legalábbis a kinyilatkoztatás szintjén – az erkölcsi normákat, ígéreteit betartó, társadalmi igazságtalanságot felszámoló kormányt akartak ültetni. A kezdeményezés elbukott, Văcăroiu kormánya letöltötte teljes mandátumát.

## A legtöbb

A legtöbb bizalmatlansági indítványt Emil Boc kabi-

netje ellen nyújtották be – szám szerint tízet. A Traian Băsescu államfő pártfogását élvező kormány túlélt a támadásokat, annak ellenére, hogy az utolsó bizalmatlansági indítványt megszavazta a parlament – ami ugyancsak Emil Boc és csapata nehezen megismételhető teljesítményének számít. A sikeres, de a kormány bukását mégsem előidéző, *Tizenegyen Románia* ellen című bizalmatlansági indítványt a nemzeti liberálisok, az RMDSZ és a szociáldemokraták nyújtották be, 2009. októberében. Ebben összefüggő programjának, válságkezelő stratégiájának hiánya, populizmusa, kétszínűsége, hazudozásai, a társadalmi partnerek, a parlament, a politikai pártok lekezelése, az életszínvonal zuhanása, a munkahelyek megszűnése miatt támadták a kormányt.

A 124 képviselő és szenátor által aláírt dokumentum 254 szavazatot kapott 176 ellenében.

Megszavazása után azonban az államfőválasztásokig a Boc-kabinet ideiglenes kormányként a helyén maradt. Traian Băsescu, újabb

államfői győzelmét követően Lucian Croitorut bízta meg kormányalakítással, jelezték azonban a parlament elutasította. A következő lépésben Liviu Negoitára esett az államfő választása, ám neki sem volt több szerezése. Mivel a nemzeti liberálisok nem kívántak koalícióra lépni a demokrata liberálisokkal, a szociáldemokraták pedig kiléptek a 2008-ban felvállalt szövetségből, Băsescu nem látott más kiutat, mint összehozni a demokrata liberálisokból, az RMDSZ-ből, a nem magyar kisebbségekből és független honatyákból álló kormányt. Élére ismét Emil Boc került.

A bizalmatlansági indítványok számát tekintve Călin Popescu-Tăriceanu kabinetje áll a második helyen, igaz, csupán 6 ellenzéki kezdeménnyel. Ezek közül egyik sem ment át a parlamenten, a legközelebb a megszavazáshoz az „egészségügy ellenreformja” jogcímmel be-terjesztett indítvány volt, amely 214 igent összesített, míg az ellenvokok száma 246 volt. A dokumentumot a Nagy-Románia Párt és a szociáldemokraták parla-

menti csoportja fogalmazta meg – utóbbi most a nemzeti liberálisok koalíciós partnere a Szociál-Liberális Szövetségben.

Nicolae Văcăroiu kabinetje öt bizalmatlansági indítvánnyal „bronzérmesnek” számít.

A legfőbb ellenzéki erő akkoriban a kommunista rendszerben történt betiltása nyomán újjáalakult Kereszténydemokrata Nemzeti Párt jelentette, az utóbbi évtizedek legtartásosabb politikusa, Corneliu Coposu vezetésével, az ellenzék másik jelentősebb politikai alakulata pedig a Nemzeti Liberális Párt volt.

## A legutóbbi

Jóllehet Adrian Năstase kormányzása idején – amely egyébként egybeesett Ion Iliescu utolsó államfői mandátumának periódusával – virágzott a korrupció, ekkor alakult ki a helyi kiskirályok maffiarendszere, a kabinetnek négyéves mandátuma alatt mindössze két bizalmatlansági indítvánnyal kellett szembenéznie. Nem véletlen, hogy egyikük címe így hangzott: *A maffia megfojtja Romá-*

*niát – a szociáldemokrata kormány elszegényíti az országot.* A dokumentumot 105 honatya írta alá a Nagy-Románia Párt, a Demokrata Párt és a Nemzeti Liberális Párt részéről. A sikerre azonban esélye sem volt, az ellenzék csupán 163 szavazatot volt képes összeszedni, ami elenyészett a 281 ellenvok mellett.

A legutóbbi – sorrendben 27. – bizalmatlansági indítvány Mihai Răzvan Ungureanu kormányát támadja és az *Állítsátok meg a zsarolható kormányt. Így többé sohasem* címet kapta. A Szociál-Liberális Szövetség által benyújtott doku-smentumot 116 honatya látta el kézjegyével – közöttük állítólag demokrata liberálisok is. Az aláírók az ország ásványi kincseinek kiárusítása, a közpénzek választási célra történő felhasználása és az egyetemi autonómia megsértése – jelesül a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem magyar karának létrehozása miatt támadják a kabinetet. A bizalmatlansági indítvány elfogadásához 231 szavazatra lenne szükség, ehhez az ellenzéknek még 14 voksa hiányzik. ◀

# Nem jut nyugvópontra a katinyi ügy

Lengyelországban nagy felháborodást keltett az Emberi Jogok Európai Bíróságának hétfőn meghozott ítélete az 1940-ben elkövetett katinyi mézszárlás ügyében, mert a bíróság azzal mentegetőzik, hogy Oroszország nem adta ki a teljes dokumentációt.

**Gy. Z.**

► Az eset már annak idején is rányomta a bélyegét a lengyel-szovjet kapcsolatokra, és ez a helyzet gyakorlatilag a mai napig nem sokat változott, legfeljebb enyhült valamelyest azért, hogy ma már nyíltan lehet beszélni az egykori eseményekről: a szovjet belügyesek 1940-ben a Szmolenszk melletti Katinyban és másutt körülbelül 22 ezer lengyel hadifoglyot és civilt mézszárláltak le, gyakorlatilag megsemmisítve ezzel a lengyel értelmiségi középosztály legjavát. A luxemburgi bíróság 12 áldozat hozzátartozóinak panaszát vizsgálta meg, és elmarasztalta Oroszországot amiatt, hogy „emberhez méltatlan módon” bánt a kivégzettek családjával, amikor az orosz ügyészség titkosította a vizsgálati dokumentumokat, és nem hozta nyilvánosságra az áldozatok elhantolásának helyeit.

## Sztálin tetteinek felelősei

Bronislaw Komorowski lengyel államfő véleménye szerint ilyen szempontból az

ítélet Oroszország győzelmének tekinthető, mert a jövőben más országok is megtagadhatják bármely irat kiadását. A *Moszkovszkije Novosztyi* című orosz lap egyenesen azt írta, hogy az Oroszországi Föderáció nem felel Sztálin tetteiért. Ugyanakkor Roman Nowosielski, a katinyi áldozatok hozzátartozóinak egyik jogi képviselője hangsúlyozta: Oroszországnak számolnia kell azzal, hogy az ítélet alapján más országokban, így Lengyelországban is lehetőség nyílik a nem elévülő ügyek kivizsgálására. Kitért arra, hogy a nemzetközi jogban nem dolgoztak ki olyan eszközöket, amelyek köteleznék az érintett országokat a luxemburgi ítélet végrehajtására. Ezért tartja fontosnak az indoklás nyilvánosságára hozását, „amelynek alapján a világ közvéleménye és más országok kormányai nyomást gyakorolhatnak Oroszországra”.

Az orosz ügyészség államtitokra hivatkozva tagadta meg a katinyi tömegmészárlás teljes dokumentációjának kiadását a lengyeleknek – olvasható a *Dziennik Gazeta Prawna* című napilap internetes kiadásában. Az ügyet



**Az Emberi Jogok Európai Bíróságának székháza. Hétfői ítélete nagy felzúdulást keltett Lengyelországban**

eredetileg 1990 és 2004 között vizsgálta az orosz katonai főügyészség. Az eljárást megszüntették, majd a határozattal együtt titkosították a dokumentációt. Idővel a 183 kötetnyi akta közül 148 minősítését feloldották, és átadták a náci és a kommunista bűnök feltárását vizsgáló lengyel Nemzeti Emlékezet Intézetnek (IPN), amely nyolc éve vizsgálódik a mézszárlások ügyében.

## A dokumentáció sorsa

Dmitrij Medvegyev orosz elnök 2010 áprilisában jelentette be, hogy Oroszország a katinyi ügy teljes dokumentációját átadja a lengyeleknek. Lengyel történészek szerint az akták közismert adatokat tartalmaznak, en-

nek ellenére az orosz ügyészség a személyes adatok védelmére hivatkozva nem kívánja őket nyilvánosságra hozni. A lengyelek azt feltételezik, hogy az orosz fél az eljárást megszüntető határozat publikálásától tart, amely tömegmészárlás helyett az elévülő közönséges bűncselekmény koncepciójának indoklását tartalmazza.

A Katinyban meggyilkoltak hozzátartozóinak egy része 2009-ben az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordult, mert véleményük szerint az orosz hatóságok nem jártak el kellőképpen a mézszárlás feltárásának érdekében. A panaszban egyebek között megkérdőjelezték a bűncselekmény minősítését, és hiányolták a bűnösök felelősségre vonását.

## A „kis Katiny”

A Szovjetunió valószínűleg a II. világháború után is követett el emberiség elleni bűntetteket Lengyelországban – állapította meg az IPN a Memorial nevű orosz emberi jogi szervezettől kapott dokumentumok alapján. A lengyel történelmi szakirodalomban „augustóvi hajtóvadászat” néven megemlékeztek az augusztóvi tömeggyilkossággal kapcsolatos, az orosz szövetségi biztonsági szolgálat levéltárából származó, 1945. júliusi keltezésű dokumentumok szerint a szovjet hadsereg és a szovjet állambiztonsági rendőrség (NKVD) „az összes leleplezett bandita”, 562 ember likvidálását tervezte. A nyugati szövetsége-

sekkel együttműködő lengyel földalatti Honi Hadsereg (AK) katonáiról van szó, akik eredetileg a náci ellen harcoltak, de a szovjeteket is megszállóknak tekintették, és folytatták ellenük is a küzdelmet. A vizsgálatot végző lengyel szakemberek meg vannak győződve arról, hogy az orosz levéltárakban a gyilkossági tervek megvalósításáról is található dokumentumok – írta a *Gazeta Wyborcza* című lengyel napilap.

A szovjet hadsereg 1945 nyarán Lengyelország északkeleti részén – Augustów város környékén – több mint 7 ezer embert vett őrizetbe. Többségüket szabadon engedték, de 600 ember sorsa máig ismeretlen. A Memorial által átadott dokumentumok jelentik az első hivatalos megerősítést a lengyel történészek régóta táplált gyanújának.

„Ezek a dokumentumok megerősítik, hogy emberiség elleni bűncselekmény történt. A Honi Hadsereg 600 katonáját megölték, köztük mintegy 30 nőt, várandós asszonyokat és kiskorúakat, pusztán azért, mert az AK-hoz tartoztak” – jelentette be Zbigniew Kulikowski, az IPN jogásza. A *Rzeczpospolita* című lapnak nyilatkozva úgy vélekedett, hogy ha vannak dokumentumok a gyilkosság tervezéséről, kell lenniük okmányokról is. Az „augustóvi hajtóvadászatot” Lengyelországban a „kis Katiny” néven is emlegetik. ◀

# Laptop

**A nap címe.** MRU Verespatakról: A projektek, amelyek munkahelyeket teremtenek, érdekelnek, *Evenimentul Zilei*

**Magyarázat.** Nicsak!

**Szerzők és címek.** A *Cașavencii* egyik kedvenc régi rovata a *Nutzi, spaima Constituții* (olyasmi, mintha azt mondanánk, Ilus, az alkotmányos mumus), egy szőke hölgy palotai naplója, „unalmában” azt találta ki, milyen könyveket írnának az ismertebb közéleti szereplők. Válogattunk a válogatásból. Gabriel Liiceanu: *Heideggertől a BMW X6-ig. Prolegomenák a huszadik század gondolkodástörténetéhez, négy ütemben, 360 oldal, ár nélkül*; Roberta Anastase: *Pitagoras. Életrajz, 80 vagy 181 oldal, 40 vagy nyolcvan lej*; Corneliu Vadim Tudor: *A 6-os számú kórterem, Anton Pavlovics Csehov elbeszélésének eredeti fordítása, ingyenesen osztogatják a Tricolorul újsággal*; Gheorghe Funar: *A 9-es kórház. Emlékiratok, 2000 oldal, ár nélkül*; Kelemen Hunor: *Az ember tragédiája – Markó Béla élete és műve, 850 oldal, 140 euró*; Elena Bănescu: *Román nyelv nulladik osztályosoknak, tankönyv Daniel Funeriu előszavával, 14 oldal, ár nélkül*. Mit mondjunk, ilyeneket mi is ki tudunk találni...

**Partir, c'est mourir un peu.** Cristian Preda, akit kritikai hangja miatt kiutasítottak a PDL-ből, de lehet, hogy a párt értelmiségi tagjainak mégis sikertől őt benntartaniuk, egy tévéadásban kijelentette (mi a *Ziare.com* portálon olvastuk), hogy az elvándorlás azokból a pártokból, amelyeknek minden esélyük megvan egy kiadós választási vereségre, nem új jelenség. „Ismétlődik, ami 2000-ben, az Isărescu-kormány idején történt.” Még az is hasonlít, hogy a képviselőház támogatja a független miniszterelnököt (most Ungureanu), miközben a szenátusban a többség elveszett. Ha ez így folytatódik, megérjük, hogy a PDL be sem jut a parlamentbe, helyette viszont Dan Diaconescu pártjával alkotjuk a konstruktív ellenzékét...

**A nap áhíre.** Megtörtént a román (ortodox) húsvét legnagyobb csodája: Sarmisegetuza közelében egy tyúk a helyi pópa prédikációjának hatására készen festett tojásokat tojt. (Amelyek minden keménységi versenyt megnyertek.) Ugyanakkor a helyi iskola falán az államfő képe könnyezni kezdett.

## Minden napra egy mondás

„A boldogsággal úgy vagyunk, mint az órával: a legkevésbé bonyolult romlik el legkevésbé.”  
Nicolas Chamfort

# Hajókaland

Voltaképpen csak most, ebben a pillanatban appercipiálom – mindössze fél évszázadnyi különbséggel – két tengeri utazásnak az évfordulóját. A Titanicé már-már az embernek a könyökén jön ki még a tévétársaságok is elővették a centenárium alkalmából a jól megszokott paneleket. Az *RTL Klub* James Cameron több Oscar-díjat elnyert filmjét tűzte műsorára, azt az 1997-ben készült alkotást, amelynek már minden kockája, minden vágása ismerős-ként köszön vissza az óvodásgyerekeknek is. De mint nyulat a cilinderből, úgy kapta elő a közszolgálat is a sifonérből a 2002-ben gyártott, azonos című amerikai-kanadai-magyar filmdrámát, amelynek számos fordulata kísértetiesen emlékeztet az Oscar-díjas mozira –, ráadásul ezek benne az érthető részek, mert egyéb-

ként magas IQ-számmal is nehéz a mellesleg jól ismert történetet követni, befogadni. Közben pedig mindenki elfeledkezett Robert Liebermann 1996-ban forgatott, rendkívül decens művéről, amely pusztán



Gyulay Zoltán

azért nem aratott átütő siker, mert akkor már ezerrel nyomatta saját filmje reklámját James Cameron, aki ráadásul – bevalótlan – a történet megannyi motívumát „örökítette át” Liebermanntól. Az én legelső tengeri utamnál nem kísérte kameraözön a behajózást, csak édesapám ma is működő Zorkij M típusú fényképezőgépe (csupán már senki nem állít elő hozzá filmet); a minap a Kodak jelentette be, hogy leállítja a gyártószalagjait). Az én első tengeri hajóutam ugyanis – az egyszerűség kedvéért oda-vissza – a Titanic katasztrófáját követően fél évszázaddal, tehát ezekben a napokban ötven esztendeje Konstancából Mangaliába vezetett. Tudom, nem egy óceánátszelés, de elsőnek azért megteszi. Főleg annak következményeként, hogy aznap valamiért nagyon haragudhatott a tenger, az aprócska vízibusz ugyanis olyanra hanykolódott már a beszálláskor, hogy édesanyám a szó szoros értelmében könyörgött édesapámnak: maradjunk otthon. De édesapám nem volt hajlandó szót fogadni: már kifizettük a drága útidíjat,

**Amszterdamból keltünk át Londonba. Hajónk alig volt valamivel nagyobb a Titanicnál.**

aznapra ezt vettük programba – nincs mese, indulni kell. Hogy valamelyest is élveztük a hajózást, azt enyhe túlzásnak tartom; amikor hazaértünk, még házigazdánk tengerész férje is csak csóválta a fejét a merészségünkön.

Valahogy ki kellett köszörsülni a fiaskót – erre két évvel később, az akkor még létező Jugoszláviában került sor, a Cres fedélzetén, Dubrovnik és Fiume (vagy ha úgy tetszik, Rijeka) között. A hajó kissé mu-

zeális jelleget öltött, és mi nem vettünk kabinjegyet, mivel nem futotta rá – így kaptunk némi kóstolót a Titanic fedélközben utazóinak a sorsából. Zacsokból vacsoráztunk-reggeliztünk (még szerencse, hogy az Adrián nincsenek jéghegyek.) Néhány évvel később egy nemzetközi újságíró-konferencia delegáltjaként ismét följutottam a fedélzetre. Ittenem, micsoða különbséget érezhettem: puhán megvetett első osztályú kabin várt, vacsorára pedig a kapitány meghívója az asztalához. Azt azonban egy luxusút alkalmával ismerhettem meg,

hogy mi lehet ilyen drága az utazásokban. (Elnézést: feleségemnek ekkor már utazási irodája volt, és meghívást kaptunk a fedélzetre, ahol csak tengerre néző kabinok voltak. Fedélköz? Nem is ismerem a személyzet a fogalmat.) Amszterdamból keltünk át Londonba; nos, a La Manche-csatornáig vezető vízi úton megannyi vízlépcsőt, zsilipet kellett meghágnunk. Hajónk alig volt valamivel nagyobb a Titanicnál, de jócskán eltörpült a konvojt alkotó többiből. S amikor harmadnap reggelén befutottunk a brit fővárosba, tiszteletünkre fölemelték a Towerhidat, hogy átférjünk alatta, mielőtt kikötünk a Temzén horgonyzó HMS Belfast-hoz, onnan pedig kis révhajók átszállítanak a túlszárterületre berendezett voltaképpeni hajókikötőbe. Ez mind a számlát hizlalja. Lám, a kis vízibusz emléke még ma is riaszt, az úszó gigászra viszont úgy emlékszem, hogy a kabinunk alig volt néhány négyzetméterrel nagyobb szárazföldi otthonunknál. Hiszem, hogy ez a szárazföldi otthon ma már egyre sűrűben képes szilárd talajt nyújtani a lábunk alatt. Lám, Konstancia és Mangalia között is már elcsitult a tenger.

## Helyzet



Horváth Szekeres István

# Kakaskukorékolás

Egykor régen, amikor Benáreszben Brahmadata király uralkodott, a Bódhiszattva egy északi vidéken lakó bráhman családjában öltött testet. Mikor felnövekedett, minden tudományban tökélyre tett szert, és messze földön híres tanítónaként ötszáz tanítványát tanította a tudományokra.

A tanítványoknak volt egy kakasuk. Ennek kukorékolása hangjára ébredtek, és láttak hozzá a tanuláshoz. A kakas fölött eljárt az idő, megdöglött. Körülnéztek másik kakas után. Egyik tanítvány a halottégető helyen tüzelőt gyűjtött, és megpillantott egy kakast. Hazavitte, ketrebe zárta, gondozta. De mivel a kakas a halottégető helyen nőtt fel, nem volt vele tisztában, hogy mikor kell kukorékolni, s hol éjfélkor, hol napkelte után kukorékol. Ha éjfélkor kukorékol, a tanítványok akkor láttak hozzá a tanuláshoz, s napkelte után már nem bírtak tanulni; úgy elálmosodtak, hogy azt sem fogták fel, miről van szó. Ha viszont csak fényes nappal kukorékol, nem maradt idejük átismételni a tanultakat.

- Ez hol éjfélkor kukorékol, hol napkelte után, emiatt képtelenek vagyunk tanulni - szoltak a tanítványok, megfogták a kakast, kitekerték a nyakát, véget vetettek életének. Jelentették a tanítójuknak:

- Elpusztítottuk az összevissza kukorékoló kakast.

Tanítójuk okításukra használta fel az esetet:

- A nevelés hiánya okozta a halálát.

És ezt a verset mondta:

Apja-anya nem nevelte, nem küldték el tanulni sem, így hát időt és alkalmat nem fogott fel szegény kakas.

*Dzsákáták – Buddha születésregék Pálból fordította Vekერი József*

# Az elnök: francia

Április 22-én tartják az V. Köztársaságban az elnökválasztás első fordulóját, s jó francia comme il faut szerint az igazi kampányrákcsolásnak az is tenadta peuple úgy három-négy hónappal ezelőtt lehetett először tanúja. Érdekes volt nézni, hogy a mérsékelt szocialista François Hollande milyen erőbevetéssel és így sikerrel is vette például a januárközepe végi médiahoppokat, és mekkora honfiszív-mennyiséget hódított magához valóban aprólékos programigéretével, amely oktatási, államháztartási, lakásépítési, bankreformi elsőbbségekben bővelkedett. Január elején ugyanakkor még nem volt tiszta, hogy a legnagyobb versenytárs, a jelenlegi elnök indul-e, s mint utóbb kiderült, ez sem rossz kampányfogás, Frankhon ezt találgatta, ezzel foglalkozott. Az akkori tényállás szerint Hollande-nak kiválóan állt a szénája, s nem igazán változott a helyzet február-márciusban sem, hiszen a PS saját kampányfegyverével döfte oldalba a kormányzó jobboldali pártot (UMP), mondván, hogy túl elnöző a bűnözéssel és fiatalok bűnözőkkel.

Nicolas Sarkozy genocídiummal robbantott: a törökök által elkövetett első világháborús örménygyilkolást nevezik végre népiirtásnak, tagadásának pedig legyen büntetőjogi vonzata is! Az alkotmánybíróság elutasítása után (itt meglepően éppen balról jött a szenátorok vizsgálati kérelme) megígérte az újra-indítványozást. Tehette, ugyanis akkorra a jogi huzavona szerint a probléma érdemi újratárgyalása már a következő kormány „ódiuma”, amolyan „majd meglátjuk” alapon. A mindig kesztyű nélkül küzdő Sarkozy megnyerte így a francia örmények voksait anélkül, hogy igazi kenyértörésre vitte volna a dolgot a hazai vagy az ankarai törökökkel.

Ekkor már fej-fej mellett volt a két jelölt, a toulouse-i ámokfutás tragédiája azonban ismét felkavarta az állóvizet: előrevetíti az iszlámofóbiát, idegengyűlöletet és bevándorláskérdést európaiban kezelő baloldali választótömeg olvadását, de „Sarko” is büntetőcédulát kap. Az esetnek polgári szemmel vizsgálva van egy olyan olvasata is, hogy lám-lám, eny nyit ér a rengeteg burka-, cigány- és úgy általában immigrációsizorító jobboldali törvény, hangzatos nemzetbiztonság-védő szpic és parasztfolyásolón feszes bicepszű populizmus.

Egy dolog biztos: április 23-án reggelre már le van foglalva választási hirdetésre az újságok frontoldala. Ennek ellenére a Monique-ok és Pierre-ek milliói továbbra is először a munkahelyajánlatok oldalát fogják fellapozni, hisz ezt tették a közömbösen végigszemlélt kampány minden napján: prioritások között válogattak.



Ady András

# Írók és könyvek fesztiválja

Megnyílt Magyarország legnagyobb könyvvására Budapesten

## ÚMSZ-összeállítás

▶ Csütörtökön délután megkezdődött a XIX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál a Millenárison. A seregszemlét megnyitó Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter kiemelte: a könyv hatalom, amely magában hordozza az igazság és az örökkévalóság ígérését. A vasárnapig tartó seregszemlét a tárcavezető a magyar kultúra egyik legnagyobb léptékű fesztiváljának nevezte, amely idén a dán uniós elnökségre reflektálva az északi országokat, Svédországot, Dániát, Norvégiát, Finnországot és Izlandot látja vendégül. A rendezvény meghívottjai között is több mint húsz északi író szerepel. A reprezentatív északi díszvendégstand mellett gazdag könyvanyaggal képviselteti magát Románia, Oroszország, Szaúd-Arábia, Kína, Spanyolország, Szlovákia, Olaszország, Brazília, Németország. A szervezők szerint a nemzetközi könyvpiacot sújtó, több esztendeje tartó válság ellenére sem csökkent sem a külföldi, sem a helyi, sem pedig a határon túli magyar kiállítók által bérelt terület, idén is több mint 1500 négyzetmétert foglalnak el a kiállítási installációk.



Magyar íróportrék az egyik standon. A könyvfesztivál több mint 350 programot kínál a hétvégére. Fotó: MTT

## Sok résztvevő, kevés vásárló

A seregszemlén a romániai magyar irodalom és könyvkiadás szinte valamennyi képviselője igyekszik megfordulni vagy képviseltetni magát. H. Szabó Gyula például, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója lapunknak azt nyilatkozta: a válság ellenére pozitív gondolatokkal érkeznek a könyvfesztiválra, hiszen az mindenkinek – a könyvkiadónak, a könyvkereskedőnek és a könyvolvasónak egyaránt – ünnep. A romániai magyar könyvek iránt

azonban megcsappant az érdeklődés az előző évekhez képest – vélekedett az igazgató, aki úgy tapasztalta: a könyvvásáron sokan részt vesznek és nézelődnek, de kevesebben vásárolnak. „Kevés a pénz és kevés az olvasó. Az, aki inkább olvas, többnyire a nyugdíjasok kategóriájába tartozik, és tudjuk, hogy nekik van a legkevesebb pénzük” – magyarázta a kiadó igazgatója. Az idén is sok a gyerekkönyv, és számos gyerekprogram várja a családokat, akik ilyenkor közös programokon vehetnek részt.

## „Egy vagyok közülük”

Demény Péter kolozsvári író – aki tíz éve rendszeres vendége Magyarország legnagyobb könyvfesztiváljának – viszont úgy érzi: érdeklődéssel fordulnak a magyarországi olvasók a kortárs erdélyi magyar irodalom felé. „Jó érzéssel tölt el, hogy útlevél nélkül jöhetnek ide, és a magyarországi írók úgy kezelnek, mint egy másik írot. Persze megkérdezik, hogy vagyunk mi ideát, de a harmadik mondat után már egy vagyok közülük” – fejtette ki lapunknak Demény Péter,

aki a *Látó* folyóirat Kolozsvár- és Örkény-számát mutatja be az olvasóközönségnek. „Azt szeretném, ha minél több érdeklődő jönne el a Petőfi Múzeumba vagy a Millenárisba. Az a tapasztalatom, hogy a *Látó* egy mozgókönyv folyóirat, sokan olvassák a magyarországi irodalomkedvelők közül” – mondta el Demény, aki úgy látja: a trendek itt is alakítják az olvasók érdeklődését. „Ha valaki tudja, ki volt Bánffy Miklós, akkor megveszi az írásait és elolvassa” – mondja Demény.

## Gigantikus könyvesbolt

A seregszemle több mint 350 programmal és több mint 300 könyves újdonsággal várja a látogatókat. A szervező Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése kezdetől fogva arra törekedett, hogy a könyvszerető magyar olvasóközönséget szólítsa meg, így a világ könyvvásárai többségével ellentétben a fesztivál négy napja alatt a Millenáris csarnokai és maga a park is gigantikus könyvesboltként üzemel. Az 500 forintos belépőjegy valójában közönségszalagot, minden magyar standnál teljes értékében levásárolható. ◀

## Szentgyörgyi Tesztoszeron

Kovács Zsolt

▶ Az idei évad második magyar nyelvű ősbemutatóját tartja a Tamási Áron Színház társulata. Az évad elején színre vitt *Egy nyári nap* című Mrozek-darab után egy másik kortárs lengyel szerző, Andrzej Saramonowicz *Tesztoszeron* című komédiája is Sepsiszentgyörgyön kerül először színpadra magyar nyelven. Zakariás Zalán rendező szerint a próbák során valóban „előjött a tesztoszeron”, hiszen különleges hangulata volt annak, hogy egyetlen nő sem volt jelen, de a színészek folyton a nőkről beszéltek. Az előadás színhelye egy vendéglő, ahová egy kudarcba fulladt esküvőről túl korán, a megszégyenült időpont előtt érkeznek a vendégek. Pontosabban csak hat férfi érkezik, öt fiatal és egy javakorabeli hatodik, aki az apjuk is lehetne. Mint kiderül, egynek-kettőnek egészen biztosan az apja, bár a fiúk különböző családokból származnak. Beszélgetnek, vitatkoznak, elfogyasztanak néhány pohár italt, s ahogy kalandokkal teli életük újabb és újabb momentumait löki fel színre a darab, egyre többet tudunk meg arról, hogy mire képesek a nők, no meg a férfui vérben forrongó tesztoszeron. Az előadást ma és holnap 19 órától a Tamási Áron Színház új stúdiótermében játsszák. ◀

HIRDETÉS



Európai Unió



Románia Kormánya



Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium



Befektetünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben.



Strukturális Alapok 2007-2013

## Befektetünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben.



A Környezetvédelmi Operatív Program által finanszírozott projektek a romániai környezetvédelmi infrastruktúra tartós fejlődésének alapjait fektetik le azért, hogy **Ön egy tisztább környezetben élhessen.**

www.posmediu.ro

A kampány az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával készült, a Környezetvédelmi Operatív Program 6 Prioritás Tengelye révén.  
Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium

# Jön az oltóanyag-krízis?

## ÚMSZ-összeállítás

► Veszélyben van a nemzetbiztonság, mert a csőd szélén áll a Cantacuzino Intézet, Románia egyetlen olyan intézménye, amely vakcinát és szérumokat gyárt – állítja a nép ügyvédje. Gheorghe Iancu azután kezdett vizsgálódni saját hatáskörben ez ügyben, amikor eltűnt a piacról a hazai gyártmányú sztafilokokkusz-D típusú oltóanyag. A nép ügyvédje szerint a vakcinák hiánya az állampolgárok egészségügyi szolgáltatásokhoz való alkotmányos jogát is sérti.

A Cantacuzino Intézet egyik munkatársa a *Gándul* portálnak elmondta, már csak egy fél hónapi fizetésre elegendő pénze van az intézménynek. Tájékoztatása szerint valóban veszélyben van az alapvető fontosságú oltóanyagok gyártása. Az Egészségügyi Minisztérium már 2010 óta külföldről importálja a tébécé elleni BCG-oltást, a készítmény gyártása ugyanis korábban leállt, idén pedig valamennyi grippé elleni vakcinát is külföldről fogják beszerezni, mivel a hibás menedzsment miatt már a Cantacuzino ezen részlege sem üzemel. Ahhoz, hogy jövőre a november-decemberben esedékes védőoltási kampányra vakcinát tudjanak

előállítani, már márciusban el kellett volna kezdeni a gyártást, így esélye sincs annak, hogy 2012-ben a bukaresti intézet által előállított védőoltásokat oszthassanak szét az országban.

## Molnár: nem felelnek meg az elvárásoknak

Az Egészségügyi Minisztérium tud az intézmény válságáról, és szeretné, ha a gyógyszergyártás ismét felindulna a Cantacuzino Intézetben, de egyelőre nagyon problémásnak tartja a gyártási vonal menedzsmentjét – ismertette megkeresésünkre Molnár Géza virológus, az egészségügyi miniszter tanácsadója. „Nem akarjuk eltüntetni a Cantacuzinót, viszont amint azt Vasile Cepoi egészségügyi államtitkár is meghirdette, szeretnénk, ha a iasi-i Antibiotice gyógyszergyár venné felügyelete alá a vakcinaelőállítást. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, két kormányhatározat is szükséges” – magyarázta Molnár. Hozzátette: körülbelül egy hónap múlva áll majd össze az erre vonatkozó programjavaslat, amit a kormány elé fognak terjeszteni, de az érvényesítéshez a Cantacuzino Intézetnek – mint önálló pénzügyi és jogi személynek – is bele kell



Az Egészségügyi Minisztérium cáfolja, hogy vakcinaválság következne

egyeznie. „A Cantacuzino leállása nem jár veszéllyel. Az intézet több típusú, az EU által előírt oltást nem tudott előállítani, eddig is importáltuk ezeket a szereket, ugyanis a romániai gyerekeknek joguk van a jó minőségű vakcinákhoz, amiket az oltásnaptár előír” – fogalmazott a tanácsos. Hangsúlyoz-

ta: nem igazak a híresztelések, miszerint az oltásokat az eddigiekhez képest tízszeres áron fogják beszerezni, a tébécé elleni BCG-oltást eddig is a Cantacuzino által korábban ajánlott árakhoz képest fél áron tudták beszerezni. A 73 milliós keret, amit tavaly decemberben elköltöztettek a vakcinák be-

szerezésére, fedezni fogja a szükségleteket – szögezte le a tanácsos. Molnár szerint az intézetben előállított készítményekre amúgy is sok a panasz. Talvaly a hazai grippéoltásokból 11 milliót vissza kellett vonni, mivel nem voltak megfelelőek. Az egészségügyi miniszter tanácsadója úgy véli, a Cantacuzino az elmúlt 10 évben nem alkalmazkodott az európai elvárásokhoz. Az intézetben radikális átszervezésre és megfelelő külső menedzsmentre lenne szükség ahhoz, hogy 2-3 éven belül megfelelő minőségű oltásokat gyártsanak.

## Egyelőre nincs vakcinahiány

„Háromszéken van oltóanyag tartalék, így egyelőre nem okoz gondot, hogy a bukaresti Cantacuzino Intézet leállította egyes oltóanyagok gyártását” – nyilatkozta lapunknak Ágoston László. A Kovászna Megyei Közegészségügyi Igazgatóság vezetője érdeklődésünkre elmondta: az újszülötteknek szánt oltóanyagkészletük számításuk szerint június közepéig elegendő lesz. Egyébként Háromszéken két éve bolgár, illetve dán gyártóktól vásárolják a tuberkulózis elleni BCG-oltást, így az ellá-

tás folyamatos. A bukaresti Cantacuzino Intézetből a tetanusz elleni oltóanyagot vásárolja a Kovászna Megyei Közegészségügyi Igazgatóság, de jelenleg ebből is egy évre elegendő készlet van raktáron.

Szalkay Márta marosvásárhelyi házi orvos az ÚMSZ-nek elmondta, van védőoltás, ami a gyerekek számára ingyenes és kötelező, ezt a megyei közegészségügyi igazgatóságtól kapták. „Egyelőre még nem volt fennakadás és remélem, hogy nem is lesz, minket erről nem tájékoztattak” – mondta az orvos, hozzátéve, hogy a védőoltások többsége külföldről származik.

„Közel egy éve nincs romániai gyártású oltóanyag forgalomban Kolozs megyében” – állítja a Feleken dolgozó Szentágotai-Tatár Lóránt családorvos. Mint mondta, havonta 5-6 adag oltóanyagot kap a közegészségügyi igazgatóságtól, amivel négy és hat hónapos csecsemőket olt be, a vakcinák kivétel nélkül francia gyártmányú gyógyszerek. „Legutóbb tavaly láttam romániai, a Cantacuzino Intézet által gyártott oltóanyagot. Azóta kizárólag Franciaországban készített gyógyszereket kaptunk” – mondta a feleki családorvos. ◀

## Szent György Napok: start!

### Kovács Zsolt

► Holnap rajtol Sepsiszentgyörgyön a „találkozások ünnepeként” is meghirdetett 21. Szent György Napok. Erdély legnagyobb városünnepként számon tartott rendezvénysorozat hagyományosan nyitóhangversenyyel kezdődik, 19 órától a Krisztus Király katolikus templomban. A koncerten a Csíki Kamarazenekar, a sepsiszentgyörgyi Vox Humana kórus és a Georgius zenekar lép fel, Sebestyén Lázár Enikő, Mocanu Erika, Szilágyi Zsolt és Sándor Árpád szólísták közreműködésével. Ezt követően 21 órától a Bástyá vendéglőben a Kalapos táncház és folk-kocsma nevű rendezvényre látogathatnak el az érdeklődők, ezzel egy időben a rockzene kedvelőinek a

Park vendéglőben szervezik meg a Saint George Rock Night koncertsorozatot. A Szent György Napok kulturális hetén vasárnap 13 órakor az Ortodox katedrális alagsorában nyílik meg Kar-da Zoltán *Törökországi hagyományos ortodox ikonok egy katolikus székegy szemével* című fotókiállítása. A színházi előadások sorát vasárnap 17 órától az Orlai Produkciós Iroda és a Budapesti Belvárosi Színház művészeinek Esőember című produkciója kezdi a színház nagytermében, fél kilenctől pedig, az új stúdióteremben egyéni, zenés előadásával lép színpadra Hernádi Judit. A városnapok kulturális hetének fellépője lesz még a Yorick stúdió és a Marosvásárhelyi Állami Színház *Bányavirág* című produkciója. A kulturális hét

keretében április 26-án a Krisztus Király kápolnában Mága Zoltán hegedűművész koncertezik zenekarával. A programokkal a kicsiknek is kedveznek, ugyanis fellép egyik kedvencük, az Alma együttes, illetve Berecz András mesemondó estét tart.

Az idei városnapok fő meghívottja az ötvenéves Omega zenekar. A vasárnapig tartó szabadtéri ünnepségen többek között jazz, blues és világgene koncertek is lesznek. A városnapok tiszteletére 100 kilogrammos pityókás kenyéret sütnek a 13 ezer téglából épülő kemencében. Az április 21 és 29-e között zajló Szent György Napok kínálata idén mintegy 250 programot tartalmaz, ezekre a [www.szentgyorgy-napok.ro](http://www.szentgyorgy-napok.ro) honlapon lehet rákeresni. ◀

## Székelyföldi falvak víz alatt

### K. Zs.

► Több mint 100 hektárt van víz alatt a Székelyföldön. A sürgősségi felügyelet udoni önkéntes csoportjának jelentése szerint 70-75 hektár kaszáló- és legelőterület árasztott el a víz a Feketeügy mentén Uzonban, Szentiván-laborfalván és Uzonfüzesen, az elmúlt napok esőzéseinek következtében. Ráduly István helyi polgármester sze-

rint a károkat nem lehet felmérni pontosan, amíg a víz vissza nem húzódik. Adám Attila Péter zabolai polgármester szerint a felújítás alatt lévő 121-es megyei út mentén nagyméretű tócsák alakultak ki, a víz befolyt a környéken lakok pincéjébe és udvarára, az út mintegy fél kilométeres szakaszát elmos-ta a víz. Korábban Nagyborosnyón 70 hektár terület került víz alá. Az árvízhely-

zetet itt az is súlyosítja, hogy a víz magával hozta az árterületre kidobált szemetet és pillepalackokat.

Az Olt mentén ma estig sárga jelzésű árvízriadó van érvényben a Mikóújfalú és Sebes Olt közötti szakaszon. „Figyelemmel követjük a kialakult helyzetet, értesítettük a polgármestereket, akik az ilyenkor érvényes szabályzat szerint járnak el” – mondta György Ervin prefektus. ◀

HIRDETÉS

## Váratlan kiadás?

Segítünk Önnek!

**14,05%\***  
lej alapú  
fix kamat  
a teljes  
futamidejre

Szabad felhasználású, lej alapú személyi kölcsön, amely a nemzetközi árfolyamkockázatoktól mentesen, ingatlanfedezet nélkül vehető igénybe. A rögzített törlesztőrészeknek és a fix kamatnak (14,05%, 14,99% THM) köszönhetően a visszafizetendő összeg könnyen kiszámítható\*.

- 0%-os havi kezelési költség;
- 0%-os hitelbírálati díj;
- 0%-os folyószámlanyitási és -kezelési költség.

\*Számítási példa: 5 éves futamidejű, 10.000 RON összegű személyi kölcsön esetében, ahol a kamat 14,05% és a THM 14,99%, a havi törlesztőrészlet 233 RON, a teljes visszafizetendő összeg pedig 13.976 RON.  
Az ajánlat 2012. június 29-ig érvényes.

[www.otpbank.ro](http://www.otpbank.ro)  
0800 88 22 88

**otpbank**  
Megbízunk egymásban

**lej alapú személyi kölcsön**











# Elázott a Barca Londonban

## Labdarúgás

### ÚMSZ

▶ Háromszor annyi passz és 72-28 százalékos labdabirtoklási arány ellenére a Barcelona kikapott Londonban a labdarúgó-Bajnokok Ligája második elődöntőjének első mérkőzésén: 0-1 a Chelsea-vel. A Stamford Bridge-stadionban történt csoda a katalán sztár csapat emberi oldalát mutatta meg, hiszen Messiék úgy kaptak ki az olaszosan védekező Kékektől, hogy szinte ötször annyit lőttek kapura, öt óriási gólhelyzetet hagytak ki, s kétszer is eltalálták a kapufát. Roberto di Matteo Chelsea-je tökélyre vitt pragmatizmussal kerekedett felül a világ legjobb csapatának tartott alakulaton, az első játékrész ráadáspercei végén Didier Droghba váltotta gólrá csapata egyetlen kapurólását.

A szaksajtó szerint a megszokottnál halványabban muzsikáló játékmesterek,



Az első játékrész ráadáspercei végén Didier Droghba megszerezte a Chelsea-nek a győzelmet

Xavi és Iniesta közül csak utóbbi nyilatkozott mondván: igazságtalan eredmény született. „Kedvezőtlen az

eredmény, keményebben kell dolgoznunk a visszavágón. Abban a tudatban, hogy meg tudjuk csinálni.

Ez nem szerencse kérdése” – fogadkozott Iniesta.

A katalánokat irányító Josep Guardiola viszont úgy

véli: már nem tanítványai a párharc esélyesei, miután fizikálisan is gyengébbek angol riváisaiknál.

A Bajnokok Ligája történetében ötödször találkozott egymással a Chelsea és a Barcelona az egyenes kieséses szakaszban, az angolok csak egyszer, a 2005-ös nyolcaddöntőben tudták elbűcsúztatni a katalán csapatot. Most április 25-én kiüthetik a BL-címvédőt, ha csak nem állnak be az eredmény tartására. Mert ha a minimális előny megtartására törekednek, beletörhet a biciskájuk, hiszen a katalánok minden bizonnyal okultak a londoni példából. A Camp Nou-stadionban élet-halál harc várható jövő kedden, de most szombaton is, amikor tán minden eddiginél nagyobb érdeklődéssel várt El Clásicót vív egymással a két ősi rivális. Összel, a Santiago Bernabeu-stadionban 3-1-re nyertek Messiék, akik minusz négyről várják az újabb csúcstalálkozót a Real Madriddal. ◀

## Röviden

### Már nem veretlen az Oltchim

Elmaradt mérkőzéseket pótolta az Oltchim a női kézilabda Nemzeti Ligában: a bajnoki címvédő 29-27-re kikapott Kolozsváron az U-Jolidontól, majd 24-22-re nyert Zilahon. Szombaton a 22. forduló mérkőzéseit rendezik meg: Ploiești–Galac, Bákó–Brassó, Brăila–Kolozsvár, Craiova–Konstanca, Nagybánya–Oltchim. Utóbbi 36 ponttal vezet a bajnokságban, a Kolozsvár (33), a Brăila (29), a Zilahi (28) és a Galac (25) előtt.

### Pénzbüntetések, eltiltások

A Steaua elleni bajnoki mérkőzésen történt incidensek miatt a hazai labdarúgó profiliga fegyelmi bizottsága 30 ezer (új) lejre büntette az Oțelul klubot. A galaciak mellett a ploiești-ieket is 20 ezer lejre büntették miután a Petrol–CFR 1907 találkozó sem zajlott le rendbontások nélkül. Az utóbbi mérkőzésen kiállított kolozsvári Camorát egy fordulóra eltiltották és 740 lej befizetésre kötelezték. A Rapid–FC Vaslui Román Kupa-elődöntő során sportszerűtlen másod-edzők is két-két forduló ki-hagynak, a giulești-i Cristian Petre és Marius Bratu, valamint a vaslui-i Ciprian Panait.

### Második kalapban a magyarok

A magyar férfi kézilabda-válogatott a második kalapba került a 2014-es dániai Eb selejtezőcsoportjainak sorsolása előtt. Az Eb-nyolcadik – olimpiai résztvevő – magyarok így biztosan nem kerülhetnek azonos kvartettbe a norvég, a svéd, a szlovén, a macedón, a cseh és az osztrák csapattal. A román csapat a C előselejtező-csoport tagja és Izrael, Belgium, valamint Írország ellenében kell kiharcolnia a továbbjutás jelentő csoportelsőséget, azaz jelenlétét a negyedik kalapban. A sorsolást ma tartják Kopenhágában.

## Jöjjenek a külföldi bírók!

### Labdarúgás

#### T. J. L.

▶ Ismert: a Román Labdarúgó-szövetségben 10-3-as aránnyal rábólintottak a profiliga (LPF) kérésére és a hétvégi, 27. fordulóra kezdődően engedélyezték a külföldi játékvezetők bevetését a Liga-1-ben. Hét rangadóról van szó, olyan mérkőzésekről, amelyek eredménye döntően befolyásolhatja a bajnoki címért folyó ádáz csatát. A Steaua háromszor fizet: a mai, FC Vaslui elleni, valamint a Dinamo elleni hazai mérkőzésen, továbbá a CFR 1907 elleni kolozsvári meccsen. A Dinamo mindkét szer házigazdaként fog a zsebébe nyúlni, mégpedig a két kolozsvári csapat, az U és a CFR 1907 ellenében. A Rapid a Steaua elleni hazai, a FC Vaslui pedig az Oțelul elleni galaci mérkőzésen bízik a külföldiek pártatlanságban.

A határon túli sípmesterek felkérése mérkőzésenként 12 ezer euróval terheli az igénylők költségvetését. Maga a penzum mellett, a játékvezetők menettérít repülőjegyet, szállodaszoba-foglalást, ét-



Philippe Kalt

keztetést, tolmácsot és szolgálati kocsit kérnek, sofőrrel. A román brigádok lényegesen olcsóbbak, háromezer eurót kell fizetni nekik.

A hazai sportsajtó most azt feszegeti, hogy kinek jó és kinek nem a külföldiek foglalkoztatása. A *Gazeta Sporturilor* (GS) szerint a döntés leginkább a CFR 1907-et sújtja, miután a sportnapilap szerint eddig hétszer tévedtek a hazai játékvezetők a kolozsváriak javára és csak háromszor ellenük. A GS nyilatvántartása szerint a Dinamo esetében 2-2 az arány, míg a Steauaéban 1-1, a Vasluiéban 5-6, a Rapidéban pedig 1-4. Az öt bajnokesélyes eddigi egymás elleni mérkőzésein Cristiam Balaj, Alexandru Tudor, Ovidiu Hațegan, Sebastian Coțescu, Robert Dumitru és Kovács István fújta a sípot – és kivétel nélkül hibáztak.

A GS azonban arra is emlékeztet, hogy 2009-ben a külföldiek sem igazán remekeltek a román élvonalbeli mérkőzéseken: Philippe Kalt négyes osztályzatot kapott a Steaua-Vaslui (eredmény: 2-1) mérkőzésen nyújtott teljesítményéért, Carlos Clos Gomes (Dinamo-Vaslui 2-1) és Dragomir Sztankovics (Kv. CFR 1907-Brassó 2-0) hatost, Ștefan Messner (Steaua-Rapid 2-1) pedig hetest.

A Román Labdarúgó-szövetség elvbeli felkérését eddig csak egy ország utasította vissza: Magyarország nem fog játékvezetőket küldeni a keleti szomszédnak. Természetesen a hazai játékvezetői testületben (CCA) sem nézik jó szemmel a FRF-döntést, Ion Crăciunescu elnök azt sem tartja kizártnak, hogy a szóban forgó mérkőzésekre nem delegál negyedik játékvezetőt. ◀

## Vasas álomjáték a BL-ben

### Vízilabda

#### Hírösszefoglaló

▶ A Vasas bejutott a férfi vízilabda Bajnokok Ligája négyes döntőjébe: a budapesti alakulat a negyedöntő szerda esti visszavágóján hazai környezetben álomjátékkal győzte le 16-9-re a horvát Jug Dubrovnikot, így az első mérkőzésen összeszedett négygólos hátrány ellenére 24-21-es összesítéssel megnyerte a párharcot.

Az első negyedben fej-fej mellett haladtak a csapatok (3-3), a második felvonásban azonban fantasztikus nyolcpercet produkált a Vasas: sorozatban öt gólt lőtt, míg a horvát alakulat csak egyszer volt eredményes. A harmadik negyed végén a Vasas már hat góllal, összesítésben kettővel vezetett, s a különb-

#### Vereség a házigazdától

Győzelemmel kezdte, vereséggel folytatta a magyar női vízilabda-válogatott a londoni olimpiára selejtező trieszti torna A betűjelű négyesében: az oroszok elleni 13-12-es diadalt követően szerda esti fellépésén a vendéglátó olaszoktól 11-9-re kapott ki Merész András csapata. Miután azonban a kvartett másik összecsapásán az oroszok legyőzték a spanyolokat (12-11), a tegnap esti magyar-spanyol és orosz-olasz találkozót megelőzően mind a négy csapatnak egyformán 2 pontja volt, ez megjósolhatatlanná tette a végső sorrendet. Ami azért fontos mert a győztes a másik csoport negyedik helyezettjével, azaz egy gyengébb csapattal küzdhet meg. A B csoportban tegnap Görögország–Hollandia és Kazahsztán–Brazília mérkőzéseket rendeztek, ezeket megelőzően Görögország (9 pont), Hollandia (7, 49-22), Kanada (7, 9-29), Kazahsztán (0, 19-46), Brazília (0, 12-57) volt a sorrend.

ség még eggyel a zárónegyedben is nőtt.

A Szeged Hódmezővásárhelyen 10-7-re kikapott a horvát HAVK Mladost Zágráb együttesétől és kettős vereséggel búcsúzott a sorozattól. A legjobb négy közé jutott

még az olasz Ferla Pro Recco (13-5 és 19-6 a montenegrói Budvával) és a horvát Primorje EB Rijeka (12-11 és 11-11 a montenegrói Jadran Herceggel). A BL négyes döntőjének Nagyvárad ad otthont május 11-12-én. ◀

## Rájátszás: növekvő izgalmak

### Kosárlabda

#### Turós-Jakab László

▶ A sorozatok harmadik találkozóival folytatódott tegnap a férfi kosárlabda-bajnokság rájátszása. Az első elődöntős a tavalyi ezüstérmes CSU Asesoft Ploiești, amely 79-74-re nyert Nagyváradon és a lehető legkevesebb mérkőzésből, 3-0-al jutott tovább. A vendégeknél a Burlacu-Tica-Vlahovics hármas 60 pontot gyűjtött, míg a másik oldalon Marics és Peszics is csak 15-ig jutott. A nagyváradi csapat számára véget ért a 2011-12-es bajnoki idény, Cristian Achim tanít-

ványai a hatodik helyen zártak.

Érik a meglepetés egy másik negyedöntőben: a Temesváron meccset nyert CS Municipal 92-80-ra verte szerdán este a Bega-menti együttest, és lapzárta után bravúros továbbjutás reményében fogadta ismét Badnjarevics csapatát.

Vásárhelyen a Maros KK 82-76-ra verte a bajnoki címvédő U-Mobitelco BT-t, és 1-2-re áll a kolozsváriakkal. A nagyszünetig szinte hibátlanul bíraskodó sípmestertrío a mérkőzés második felében keményen „megfújta a hazai pályát”, és semmi esélyt nem adott a vendégegyüttes „feltámadásának”.

Tegnap este negyedszer csapott össze a két gárda.

Másodszor volt házigazda Târgu Jiuban tegnap este az Energia Rovinari, miután szerdán este nagyon simán nyert az alapszakaszgyőztes Medgyesi Gaz Metan ellen (89-69) és 1-2-re szépített.

A női bajnokságban szombaton folytatódik a rájátszás. A döntőbe jutásért két győzelemig játszanak, a CSM Târgoviste a Marosvásárhelyi Nova Vitával, a címvédő Aradi ICIM UVG pedig a Szatmárnémeti CSM-vel. Mindkét mérkőzés 17 órakor kezdődik, Târgovistéről a *Digi Sport*, Aradról pedig a *TVR 3* sugároz élőben. Ápri-

lis 25-én Marosvásárhelyen és Szatmárnémetiben folytatódhatnak a sorozatok, s ha még szükséges 28-án ismét a CSM és az ICIM UVG lesz a vendéglátó.

Szombaton játszanak az 5-8., 9-12. és 13-16. helyekért is. A menetrend: Gyulafehérvári CSU–SCM U Craiova és CST Alexandria–Temesvári BCM Danzio (5-8. helyek). CSM Sportul Studențesc–Kolozsvári U és Brassói Olimpia–Rapid (9-12. helyek). Nagyvárad CSM U–Poli National Iași (13-16. helyek). Az Olimpia 1-0-ra vezet a Bball 6 Seps BC-vel szemben, miután Bukarestben 93-39-re nyerte a sorozat első mérkőzését. ◀

## Az élet igazságait keresve

Beszélgés Sebestyén Péter marosvásárhelyi római katolikus lelkésszel világi és vallásos szféra találkozásairól

Az ökuménia azt jelenti, hogy meglátjuk a jót, a szépet a másokban, és azt átvesszük, akár azért, mert a mi hitünkben hiányzik, akár azért, mert felismerjük benne az értéket, mondja római katolikus lelkész beszélgetőtársunk, aki azt vallja, hogy az ökuménében akkor lehetünk mindkét oldalon, ha elsősorban a sajátunkat vesszük komolyan, és azt mint értéket, mint gazdagságot kínáljuk fel, nem azért, hogy a másikat elnyomjuk, hanem azért, hogy azt az övé mellé helyezzük. Sebestyén Péter több könyvben elmélkedik ezekről a témákról – munkái keletkezéstörténetéről is kérdezzük.

**Antal Erika**

▶ **Legutóbb két kötete jelent meg, a Kincs mélyre ásva. Biblikus gondolatok és a Gördeszkán a mennyországba. Melyek az előzményei ezeknek?**

– A Kolozsváron megjelenő katolikus hetilapban, a *Vasárnap*ban már több mint egy éve biblikus gondolatokkal jelentkezem, a heti ígerész magyarázataival. A katolikus egyház liturgikus beosztása szerint hároméves ciklusra vannak felosztva a szentírási könyvek, amelyeket vasárnap magyarázunk, prédikálunk, amelyekre épül a liturgia. És az első év van ezidáig készen, ennek a termése a *Kincs mélyre ásva* című kötet.

▶ **Kiknek szánja ezt?**

– Elsősorban a hívőknek, de azoknak is, akik nem jutottak el a templomba, vagy lemaradtak valamelyik vasárnapi prédikációról, habár a világhálón is folyamatosan követhető. Ami az előbbivel rokonítja a második kiadványt, a *Gördeszkán a mennyországba* című esszégyűjteményemet, az az a tény, hogy majdnem fél évig párhuzamosan futott a két írásorozat. A szóban forgó kötetem írásai a *Központ* című vásárhelyi hetilapban jelentek meg egy éven keresztül, 2009–2010-ben. Úgy gondoltam, összegyűjtöm egy kötetbe, mert tematikájában teljesen elüt a templomi szóhasználatától, hiszen világiak számára írtam, az a fajta sorozat, amely próbálja megérteni a laikusokkal, hogy életünk minden rezdülése valahogyan Isten jelenlétében zajlik, és kötődik a hitünkhöz. Ezért próbáltam olyan témákat is feszegetni, amelyek talán nem férnének bele egy klasszikus prédikációba. Így, a szószéket meghosz-

szabbítva, az esszé műfajában próbálom szembesíteni az embereket az örök igazsággal.

▶ **Melyek azok a világi témák, amelyek egy katolikus lelkészt leginkább foglalkoztatnak?**

– Engem minden érdekel, ami jó és ami közelebb visz a felebaráti szeretetben a másik emberhez, illetve ami elősegíti az ember örök üdvösségét. Ilyen szempontból a világ jó, a Jóisten jónak teremtette, még akkor is, ha becsúszott az eredendő bűnre hajló természetünk, amely, bizony, elront dolgokat. Ezért mondhatom azt, hogy ezek a témák, kissé elköpottatott klisével élve, az úton hevertek, illetve a hétköznapjaink különféle vetületei, a pénztől a lelkeségig, a betegségtől és médiától a politikáig, megtalálhatók bennük.

▶ **Van-e olyan, ami jobban érdekli?**

– Ami tényleg foglalkoztat, az a minden mögött rejlő igazság. A nagybetűs Igazság, Istennek az Igazsága, amely Jézus Krisztusban vált nyilvánvalóvá. Ennek a fényében olyan témák érdekelnek, mint a család, a pénz, a hatalom, a konfliktus, a betegség. Mind e köré próbálom csoportosítani, oly módon, hogy akár egy újsághír, egy pletykafoszladék vagy életmentő esemény mögött fellelhessem azokat a transzcendens távlatokat, amelyek elgondolkodásra készítetik az olvasót. És úgy gondoltam, hogy érdemes ezeket hosszabb formában, sorozatban is kifejteni, mert sokszor úgy tűnik, mintha csak pletykálnánk róla szűk családi körben, vagy a kocsmában beszélünk egymás között, baráti társaságban, esetleg a bulvármédia mint

szenzációt találja, de közben az igazságot nem érintjük, nem merészkedünk mélyebbre. Arra vállalkoztam e kihívás nyomán, hogy megkíséreljem lehántani a felszínt, egy kicsit az evangélium fényénél tegyem helyére a dolgokat, lehetőleg mellébeszélés nélkül, ha kell, tisztázom a félreértéseket és közhelyeket is. És közben az is kiderült számomra, hogy az esszé nem más, mint a lélek szabad szárnyalása, műfajilag is, azt mondják a szakemberek, az értelemnek, a szellemi önállóságának, a szabadságnak a műfaja, egyfajta értekező próza. És ebbe minden belefér, ráadásul személyes hangvételel, tömör.

▶ **A Gördeszkán a mennyországba ellentét a másiknak, hiszen a kincs a mélyben van, a gördeszka pedig, még ha a mennybe is visz, a felszínen marad. Ön egy gördeszkás lelkész?**

– Ezt majd a kritikusok eldöntik, hogy milyen lelkész vagyok, illetve a Jóisten tudja. Igyekszem a kincseket kiadni a mélyből, miközben a saját utamat járom a rámbízott közösségben, és ez az út, ha kacskaringós is és gördeszkán is hordoz, azért a mennyországba vezet. Ennyiben összekötődik a kettő. Időrendben a korábbi keltezésűek a „gördeszkás kincsek”, mint a mélyen zajló kincssás nagyrésze. Amit ott kamatoztattam stílusban, gondolkodásmódban, azt most a biblikus gondolatokban tovább lehet követni, ha nyitott szemmel olvas az olvasó. De visszakanyarodva a gördeszkához: számomra mindig sokat jelentettek a tömör publicisztikai írások, akár tárca, akár novella, ahol egzisztenciális kérdéseket érint az író, olyan szinten, olyan tí-



A szerző felvétele

lussal, szép nyelvezettel, amely rám is nagy hatással van. A lényeg, hogy hétről-hétre készülni kellett, újabb és újabb témákat kellett felkutatni és kiadni a mélyből, és ez nem más, mint a hitem örömét megosztani másokkal. Úgy érzem, hogy az elmúlt évtizedek alatt összegyűjtött kincseket ezeken a témákon keresztül tudom átadni, mint a hit örömét, mint életigazságokat, és talán másoknak is segíthetnek hitük elmélyítésében. Egy kicsit érthetőbbé tettem a saját hitemet, kicsomagoltam azokat az elvont dogmatikai igazságokat, amelyeket több mint tíz éve folyamatosan sugároz a *Marosvásárhelyi Rádió*, azok a prédikációk szintén ilyen terpegyakorlatot jelentettek. De merem állítani, hogy ez a kötet egyfajta lezárás és egy új kezdet is, ami az íráspróbálkozásaimat illeti, mert teljesen más műfajt, más szintet képvisel.

▶ **Említette, hogy húsz éve lelkész. Mikor döntötte el, hogy lelképásztor lesz?**

– A Jóisten döntötte el hamarabb, mert a szüleimen keresztül kaptam az első impulzust gyermekkoromban Csíkszépvízen, ahol édesanyám templomi szolgálatban kántorként, majd később sekrestyésként szolgált, édesapám a templom kórusában énekel. A templomi liturgia, légkör nekem második otthonom volt. Természetesen a nevelésünk idején is biztattak, hogy tanuljatok, fiam, és a három fiúból az

tán én lettem pap, a középső bátyám kántor lett, a legidősebb otthon gazdálkodik. Mindhárman megjártuk a gyulafehérvári teológiai intézetet, tehát a kántoriskolát. Amikor el kellett döntenem a hetedik–nyolcadik osztályban, hogy mi leszek, hiszen gyakran faggatok felőle, volt, amikor azt mondtam, milicista akarok lenni, mert szerettem azért a rendet is. Másfelől lelkem legmélyen tudtam, hogy nekem itt a helyem, és soha nem tevődött fel komolyan a kérdés, hogy más legyek. Nekem ez az életem, nem voltak soha hivatásbeli kételyeim, se kísértéseim, hogy váltsak vagy meggondoljam magam. Az elején inkább attól tartottam, hogy nem ütöm meg a mérceket, mert tisztában voltam vele, milyen magas intellektuális követelményeket támasztanak a vizsgák.

▶ **Ez azt jelenti, hogy nem is mérlegette, miről kell majd lemondania?**

– Így van. A hivatás olyan, mint a szerelem, érte mindent vállal az ember, a szívél-

vel gondolkodik, az agyával szeret, és fordítva. A papi hivatásban számomra soha nem a lemondások jelentették a fő problémát, azok a velejárái voltak legfeljebb, nem mondom, hogy ezzel könnyebb volt, néha fogcsikorgatva megy át az ember az ilyen kríziseken, de mindig az lebeg a szeme előtt, hogy aki hívta, annak válaszulnia kell, és ha már egyszer az alapvető döntést meghozta, akkor az lendíti előre, segítséget is ad. A papi szentségben Isten ad egy külön állapotbeli erőforrást, olyan segítséget, hogy az ember ki tudjon tartani, meg tudjon felelni annak, amit megfogadott, Istennek ígért. Ez működik a jó házasságban is, ez viszi előre még a konfliktusok ellenére is a kapcsolatot. Ilyen szempontból a papi hivatásomban is állandóan csak hívott újból és újból a Jóisten, és előre lendít, sőt, a kihívások által meg is erősít, mondván, így is szeretlek, segítlek és veled vagyok.

Folytatása a 14. oldalon

### Sebestyén Péter (1968, Csíkszentmihály)

Római katolikus lelképásztor, esszéíró. Elemi iskoláit Csíkszépvízen végezte, a gimnáziumot Csíkszeredában, majd tizedik osztálytól Gyulafehérváron, a kántorképzőben tanult, az akkori kisszemináriumban érettségizett. Teológiai tanulmányai elvégzését követően 1992-ben szentelte pappá Bálint Lajos megboldogult érsek. Rövid ideig Sepsiszentgyörgyön, majd Csíkszeredában és Gyergyóremetén szolgált, 1997-től önálló plébános lett Erdőszentgyörgyön, 2006-tól Marosvásárhelyen, a Szent Imre egyházközségben teljesít szolgálatot. Rádiós műsorait és sajtópublikációit szerkesztette könyvvé, tizenkét év alatt ugyanannyi kötetet jelent meg, köztük egy népdalszöveg-válogatás is.

## Mozivászon

## Víz alatt, jég fölött

Péter Árpád

Rendhagyó film került közönség elé a hollywood-i Universal produkciós vállalat vágóasztalairól. A *Big Miracle* (*Mindenki szereti a bálnákat*, 2012) című, Ken Kwapis által rendezett film ugyanis nem mutat be közelképben brutális gyilkosságokat, viszont ügyel arra is, hogy az egyáltalán nem bálnás, de erős emocionális töltetű történet ne billenjen át a hatásvadász érzélgőségbe. Az avatlatlan néző akár azt is mondhatná, hogy jó filmet kapott a jegy árért, míg a komplex társadalmi drámák kedvelői meg az intertextuális utalásokat, archetipusokra való reflexiókat vadászók csak legyintenek: már megint egy langyos délutáni film...

Nos, langyosnak azért nem nevezhetjük, mert a cselekménye a hideg Alaszkában játszódik, ahol egy lelassult „szárguló riporter”, Adam Carlson (akit John Krasinski alakít, eléggé hitelesen) próbál bombahírt összekalapálni a hó- és jégszilánkokból. Egészen addig, amíg tengerparti filmezgetések során véletlenül észre nem veszi – tipikus hollywood-i közhely ez a véletlen... – a hideg vízből magasba szökkenő párafelhőket, amelyek egyértelműen bálnák jelenlétére utalnak.

Csak hogy az elszigetelt öbölcske nemsokára befagy, és a bálnák nem fognak tudni kiúszni a jég alatt a nyílt tengerre. És itt indul meg a világot és buta ideológiáit átfogó mozgósítás, amely – szerencsére – nem eredményez olyan elszomorítóan hatásvadász és szájbárogós produktumot, mint a szintén akvatikus témájú, 1993-as *Mentsétek meg Willyt* (rendezte: Simon Wincer). Sajnos, a készítők elkövették azt a

bűnt, hogy elmulasztottak egy nagyon jó filmet forgatni ebből a hálás (értsd: közönségbarát, de ugyanakkor témagazdag) alapanyagból, azonban vigasztalhatjuk magunkat azzal, hogy egy elég jó mozgóképsort készítettek, amelyben a gyönyörű képek ellensúlyozzák a tengerentúli típusjeleneteket, hiszen ezekből is, sajnos, eléggé bőségesen kivehetjük a részünket (például: egy egész falu egyszerre szalad végig az ut-

cákon, egy irányba, rendezetten, azonos ritmusban; mindig a legterékenyebb nő teszi ki magát a legnagyobb veszélynek; mindig akkor békülnek ki a főszereplők, amikor már a nézőnek nem kell semmitől sem félnie stb., stb.)

A filmünket lejátszó masina akkor kezd „bepörögni”, amikor Adam értesíti hajdani szerelmét, Rachel Kramert (Drew Barrymore „jutalomjátéka” – könnyű sze-

rep, ígéretes végeredmény), akiért csak azért fáj a szíve, mert a nő jobban rajongott a természetért, mint érte. Rachel meg a tipikus „self made woman”, aki szenátorok imázsának rombolásától sem riad vissza, ha bálnák megmentéséről van szó. És így indul el a jég alá rekedt emlősök felé egy egész kisváros, valamint egy szovjet meg egy amerikai jégtörőnászád. Anélkül, hogy felfednénk a lebonyolódás módját,

annyt elárulunk, hogy ezekért az emlősökért végül is a Közösség, az ideológiai, faji, nemzeti különbségeket félrehajító Összefogás lép fel, és mellékesen betekinthezünk a szürke bálnák „szociális” rendszerébe is. A film egyik nagy erőssége az, hogy csodálatos, poétikus a bálnavédbeszéd, emellett pedig a közösségi összefogás erejét érzékelteti. Még mindig túl keveset tudunk ezekről a csodálatos, hiperintelligens és magasrendű érzelmekkel rendelkező állatokról – üzeni egyáltalán nem toladó magyarázataival filmünk, és féltő, hogy mi, emberek, hamarosan kiirtjuk őket. Ha nem tudatosul bennünk az ökoszisztémánk komplexitása, valószínűleg mi is úgy fogunk járni, mint ezek a különleges emlősök: olyan korlátok közé szoríthatjuk magunkat – akár elővigyázatlanságból, akár tudatlanságból –, ahonnan csak egyfelé vezet az út: a pusztulásba. A *Big Miracle* tehát, amellett, hogy a közösségi szellem, az univerzális, mondhatni genetikailag megalapozott etika mellett érvel, arra is figyelmeztet, hogy ezt az etikát nem csak saját fajunkon belül kell érvényesítenünk, hanem, lévén bolygónk egyetlen, technológiával és civilizációval rendelkező életformája, az Élet egészét kellene tisztelnünk.



Fotó: outnow.ch

Hatásvadász közhelyek és erős, helytálló üzenet találkozását viszi közönség elé a *Big Miracle* című „közösségfilm”

## Horváth Andor

## Egy üzenet „hangszerelője”

Rendszeresen hallani világraszóló díjkiosztó ünnepségek – például az Oscar-gála – sztárjainak szájából, amikor átveszik a dicső szobrocskát, hogy köszönetet mondanak családjuknak. Marosi Ildikó biztosan nem mulasztaná el, hogy ugyanezt tegye. Házasságával ugyanis a Molter-család fogadta kebelébe, s ettől kezdve szinte elrendelésszerűen vette birtokba egy irodalmi örökség ápolásának minden terhet és örömét. Amikor a hetvenes években magam is járogatni kezdtem abba a Köteles Sámuel utcai házba, amely valamikor a Bolyaiak otthona volt, idős Molter Károly és neje még eleven valójukban képviselték egy évtizedekkel korábbi erdélyiség emlékezetét.

Marosi Ildikó legnagyobb érdeme, hogy türelmesen kivárta, amíg eljön az ő ideje, és akkor teljes gözzel munkához látott. Évtizedeken át egyebet sem tett, mint gyűjtött, készülődött, tervezgetett, amikor pedig vége szakadt a rendszernek, amely az irodalom történetében is csonka vagy hamis képet hozott forgalomba, úgy lépett elő a hallgatásból, mint aki végre megvalósíthatja ál-

mait. Az elmúlt 22 évben szinte megállás nélkül követték egymást a gondozásában megjelent irodalmi dokumentumok, és túlzás nélkül mondható, hogy az általa közzétett kötetek nélkülözhetetlen forrásai az *Erdélyi Helikon* című folyóirat és az Erdélyi Szépművés Céh, a Kemény Zsigmond Társaság, Bánffy Miklós és Molter Károly írói életműve megismerésének és kutatásának. Joggal mondható tehát az életmű-díj odaítélésének indoklásaként, hogy a közelmúlt irodalmi hagyatékának feltárásában elvégzett munkája méreteit és értékét tekintve egy egész intézmény teljesítményével ér fel.

Sok szó esik mostanában arról, hogy az irodalom, általánosabban a kultúra egésze, sajátos eszközökkel működött a társadalmi emlékeztetés és felejtés intézményeit. Olyan rendszert hagyunk magunk mögött, amely ebben a tekintetben vétkező módon torz szemléletet és gyakorlatot honosított meg. Valódi értékeket ítélte feledésre vagy hallgatásra, és áll-értékeket emelt piedesztálra. Nem mindegy azonban, hogy miután letűnt ez a kor, mi lép a helyébe. Az *Erdélyi*

*Helikon* tevékenységének, Bánffy vagy Molter és nemzedéktársaik életművének hiteles megismerésével egy olyan erdélyi szellemiség öröksége válik újra közkincsé, amelynek a szigorúan vett esztétikai értéken túl is fontos üzenete van számunkra. Ez pedig – többek között – az európai léptékű műveltség és a befogadó, nyitott erdélyiség, a kritikus öntudat és a civil kurázi üzenete.

Ennek az üzenetnek lett irodalomtörténeti munkásságával nagy hangszerelője Marosi Ildikó. Jó helyre szegődött fiatalon, és ez az ő szerencséje. De az, hogy a talált, pontosabban felkutatott kincseknek jó gondozója lett, már a mi szerencsénk.

Dicséret illesse érte!

(Szombaton, 2012. április 14-én tartotta közgyűlését Kolozsváron az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület. Ez alkalommal átadták a szervezet szakmai elismeréseit. Az EMKE életműdíját idén Marosi Ildikó marosvásárhelyi irodalomtörténész vehette át, laudációját a fentiekben olvashatják. A cím a szerkesztőtől származik.)

## Az élet igazságait keresve

Folytatás a 13. oldalról

► **Hogyan látja húsz éves tapasztalattal a háta mögött, a mai felgyorsuló világban az emberek hite erősebb-e vagy gyengébb? Egyáltalán szükség van-e a hitre?**

– Azt látom, hogy mindenki érzi a hit szükségességét, ki így, ki úgy próbálja a hiányt betölteni. A hagyományosan vallásos ember általában a templomi közösségekben, a liturgiában találja meg, a kevésebb hívők, akik fiatalok után egy kicsit elhanyagolják a hit dolgait, meglazítják kapcsolatukat az Istennel, azok esetleg ünnepi keresztényekké lesznek, néha-néha nosztalgiaiból erősítik meg magukat. Ismét egy másik réteg az értelmiségiek: ők a keresők vagy inkább csalódottak rétege, akiknek nemcsak az élmény fontos, hanem az értelmi meggyőződés, és ez a személyes kapcsolatokon keresztül működik. Ezért tartom fontosnak, hogy közösségek legyenek akár az egyházaké határain túl, az életben, ahol természetes legyen hitről, Istentől beszélgetni, megosztani egymás között a tapasztalatainkat. Én nem nevezném hitvitának, de mindenképp fórumok kellenének, akár a

közéletben, akár egy rádióstúdióban, ahol ne csak a hétköznapi életünkről, a pénzről vagy az időjárásról, a politikáról beszéljünk, hanem életünk alapvető kérdéseiről is. Én ebben szeretnék segíteni a magam módján, kézbe adva azokat a felismeréseket, azokat a már helyettük is megrágott igazságokat, amelyek segítenek ebben, azért, hogy valóban őket is érdekelle. Mert hiszem, hogy mindenkinek szüksége van hitre.

► **Mi a véleménye az ökömániáról?**

– Az ökömánia elsősorban a keresztények egységéről szól, és nem a vallások egytégelybe való egybekotyvasztásáról. A más vallásúaknál is azt keressük, ami összeköt, összefog, Isten teremtményei vagyunk, a bennünk lévő jó alapvetően azonos. Az ökömániában akkor lehetünk mindkét oldalon, ha elsősorban a sajátunkat vesszük komolyan, és azt mint értéket, mint gazdagságot kínáljuk fel, nem azért, hogy a másikat elnyomjuk, hanem hogy azt az övé mellé helyezzük. Gondoljunk csak a vegyes házasságokra, ahol katolikus, református, unitárius, evangélikus él egy családban. Na mármost, legha-

marabb ott kellene megélnie egy hívő embernek az ökömániát, hogy legyen nyitott a másik másságára, közben nem adva fel a sajátját. Ismerje meg az övét, értékelje és tegye mellé azt is, ami esetleg onnan hiányzik, vagy ami úgy tűnik, hogy a másikéban is megkapó. És ezért adjon hálát a Jóistennek. Csak nyerhetünk az ökömániából, az felszínes marad és udvariassági szinten mozog, akkor üres, és tényleg nagyon könnyen csupán reklámszöveggé válik, aminek nincs súlya, értéke, nyoma életünkben. De ha komolyan vesszük, ahogy ebben a városban is az imahéten nagyon szépen kiviláglott, akkor értékeremtő, felemelő. Hogy a lelkük mélyén mi zajlik, nem tudom, de merem remélni, hogy előbb-utóbb az átlag hívők lelkében is mozdul valami azáltal, hogy bátran kinyitja a másik ember templomának ajtaját is, együtt imádkozik és elfogadja, hogy így is lehet imádkozni, és milyen jó, hogy annyi út visz Istenhez, és mindegyik közelebb tud vinni, ha szeretet van bennünk. Számunkra Jézus a mérce, és ha minden felekezett Jézushoz méri magát, akkor érdemes megélni az ökömániát, és ezért dolgozni.







# Gyerekek egészségügyi ellátása

Czedly József

A tanuló ifjúság egészségi állapota, a tanintézetekben a megfelelő egészségügyi környezet biztosítása, az ehhez szükséges anyagi és humán erőforrások létrehozása, működtetése fontos kormányzati feladat. Ezeknek a céloknek a megvalósításához kíván megfelelő keretet biztosítani az oktatási és egészségügyi miniszterek közös rendelete. (Ordin 5298/668/2012, megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2012 január 12-i, 25. számában és ennek kiegészítése a március 30-i, 212. számban).

A rendelet vonatkozik valamennyi állami vagy magán, engedélyezett vagy akkreditált, az egyetem előtti oktatásban résztvevő tanintézetre, ezek egészségügyi ellátását biztosító szakmunkásokra, az intézetek diákjaira, nevelői és oktatói személyzetére. Az alapelv: az állam biztosítja, ingyenesen, valamennyi tanintézetbe beiratkozott gyermek egészségügyi ellátását, beleértve a fogorvosi ellátást, ezen intézetek keretében működő orvosi, illetve fogorvosi rendelők működtetésével. Amennyiben a tanintézetnek nincs saját rendelője, a gyermekek orvosi, illetve fogorvosi ellátását a helységben, vagy a közeli helységben működő

orvosoknak/fogorvosoknak kell biztosítaniuk.

Az óvodás/iskolás gyermekek egészségének megőrzésében szerepe/felelőssége:

a) a tanintézet egészségügyi személyzetének, illetve a tanintézetet ellátó családi orvosnak;

b) a megyei egészségügyi igazgatóságok személyzetének;

c) a helyi közigazgatási szervek azon személyzetének, melynek kiosztott feladata van az egyetem előtti oktatás terén;

d) a tanintézet igazgatójának;

e) az osztályfőnöknek, az óvodai és elemi iskolai osztályok/csoportok oktatóinak;

f) a tanintézet oktatóinak, segédoktatóinak és a nem oktatói feladatot ellátó személyzetének;

g) a megyei tanfelügyelőségek személyzetének.

Az óvodások és iskolások egészségügyi állapotának feljavítása, és az esetleges megbetegedések megelőzése érdekében meg kell szervezni a gyermekek egészségügyi állapotának a felülvizsgálatát, figyelembe véve elsődlegesen a következő tényezőket:

a) óvodások esetében:

– a gyermekek fizikai és a neuropszichotrikus (lelki állapot) fejlettségét, az egészségi állapotát;

– a különböző hiányosságok feltárását, ezek lehetnek lelki, szervi, érzéki, beszéd-készségi, örökölt vagy megszerzett hiányosságok, és ezek figyelembevételével olyan megelőző orvosi és nevelői kijavító kezelés biztosítását ami hozzásegíti a gyermeket az iskolai oktatásba való beilleszkedéshez;

– a fogyatékos, 6-7 éves gyermekek szülői/törvényes képviselői számára biztosított tanácsadás, a gyermekek egészségi állapotának figyelembe vételével, ezek különleges tanintézetekbe irányítása;

– az egészséges életmódhoz szükséges képességek és magatartások elsajátítása.

b) iskolások esetében:

– a gyermekek fizikai és neuropszichotrikus fejlettségét, egészségi állapotát;

– az esetleges betegségek minél előbbi felfedezését, különös tekintettel a korra jellemző gyermekbetegségekre, a fizikai és pszichotrikus fejlődésben észlelt zavarokra;

– a magaviseletet befolyásoló kockázati tényezők idő előtti felfedezése, ilyenek az egészségtelen étellemezzel, alkoholfogyasztással, dohányzással, drogfogyasztással,

szexuális úton terjesztett betegségekkel, mozgáshiánnyal, erőszakkal kapcsolatosak;

– az egyéni egészségi állapot függvényében a diákok tanulmányi és szakmai irányítása;

– egészséges életmód kialakítása.

Az orvosi vizsgálatok nyomán betegnek vagy különböző hiányosságokkal rendelkezőnek diagnosztizált gyermekeket külön nyilvántartásba kell venni, és esetenként a kollektíva orvosának együtt a családdal és/vagy a szakorvossal biztosítania kell azt a kezelést, ami visszaállítja egészségét.

Az időszaki és a kiértékelő (examinare de bilanț) orvosi vizsgálatok különböző formái:

a) az óvodások évi egészségügyi orvosi vizsgálata;

b) valamennyi iskolás évi egészségügyi orvosi vizsgálata;

c) kiértékelő orvosi vizsgálat valamennyi I., IV., VIII./IX., XII./XIII. osztály, valamint a szakiskolák végzős diákjai számára.

Az egészségügyi vizsgálatok programját az orvos alapítja meg együtt a tanintézet vezetésével. Ez utóbbi mozgatja a gyermekeket a vizsgálatokon való részvételre. A kiértékelő vizsgálatokat a IX. osztályosokkal

kell kezdeni, a líceumokban a XII. osztályosokkal, annak érdekében, hogy idejében felismerjék azokat a tüneteket, melyek esetlegesen befolyásolhatják a gyermek/fiatal szakmai irányítását. Orvosi vizsgálaton kell résztvegyenek a IV. osztályosok és a szakiskolák végzősei is. Az iskolaév befejezése előtt két hónappal vizsgálat alá kell vetni az I. osztályosokat is annak érdekében, hogy meg lehessen állapítani milyen változások következtek be az I. osztály megkezdéséhez viszonyítva.

A kiértékelő orvosi vizsgálatok folyamán elvégzendők:

a) a pubertásra jellemző fiziológiai jelenségek vizsgálata – milyen betegségek léptek föl a legutóbbi kiértékelő vizsgálat óta, esetleges érzelmi, beszéd-készségi, értelmi hiányosságok feltárása, melyek a megvizsgált család-társadalmi adatai, létezők-e kockázati tényezők;

b) klinikai és ezen belül endokrinológiai vizsgálatok;

c) a fizikai fejlettség vizsgálata;

d) esetleges látási zavarok felfedése;

e) hallási zavarok kivizsgálása;

f) az óvodásoknál a neuropszichikai fejlődésben észlelt esetleges késlekedés feltárása.



## Az elővételi jog keretszabályai

Deák Levente

Nevezik még elővásárlási jognak is (dreptul de preemtiune) valakinek a javára szóló vagy valakit megillető jogosultságot, hogy ingóságot vagy ingatlant mások előtt, elsőbbséget élvezve megszerezhesen. Ezt vagy jogszabály, maga a törvény biztosítja számára vagy jogsúlya szerződésből is eredhet, jogalapját tehát kétoldalt egyezmény is adhatja. Ha nem is szó szerint idéztem az új polgári törvénykönyv 1730. szakasza 1. bekezdésének előírását, az elővételi jog lényegét próbáltam fentebb vázolni, amely most keretszabályként minden olyan esetben kötelezően követendő, amikor tulajdonjog-átruházó jogügyletet kötünk. Ezt a megállapítást a 2011. évi, a polgári törvénykönyvet hatályba léptető 71. törvény 123. szakaszának 1. bekezdéséből szűrtem le, amely egyértelműen kimondja, hogy a külön törvényekben jelenleg létező elővételi jogra vonatkozóan az új Ptk. 1730-1740. szakaszának előírásaira is figyelemmel kell lenni, másképpen fogalmazva, ezek kiegészítik a külön törvényben szereplő, az elővetelre vonatkozó rendelkezéseket.

Még mielőtt a Ptk. vonatkozó előírásait részletesen is-

mertetném, megemlítek olyan törvényeket, amelyek elővételi jogot biztosítanak valakik számára. A 2001. évi restitúciós 10. törvény 42. szakaszának 1. és 3. bekezdése szerint azokat a lakásokat, amelyeket az igényjogsúltaknak nem adtak vissza, az elővételi joggal rendelkező bérlők vásárolhatják meg. Az erdészeti törvénykönyv (Codul silvic) 45. szakaszában, közelebbről ennek 5. bekezdésében az áll, hogy az állami köztulajdonú erdők közé beékeltek és ezek szomszédságában levő magánérdők (Statul are drept de preemtiune la cumpararea de paduri care constituie enclave în fondul forestier proprietate publica a statului sau sunt limitrofe acestuia, la preț și în condiții egale) az államnak elővásárlási joga van, és amennyiben e jog betartása nélkül ezeket eladnák, az így kötött szerződés abszolút semmis (ugyanott, 8. bekezdés). De ha már az erdőről szóltam, itt teszem hozzá, hogy maga az új polgári törvénykönyv az 1746. szakaszban a magántulajdonú erdőkre vonatkozóan újabb elővételi jogot biztosít, most már a társulajdonosknak vagy a területszomszédoknak, ebben a sorrendben. Ugyancsak az új Ptk. a hasznábérlési szerződésekről szóló 1849. szakaszban a ha-

szonábérlőknek elővételi jogot adott az általuk bérelt mezőgazdasági földterületekre, természetesen akkor, ha a tulajdonos ezek eladása mellett döntött.

A már említett 2011. évi 71. törvény 123. szakaszának 1-3. bekezdésében és a 125. szakaszban fontos, az elővételi joggal kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket találunk. Ezeknek az a lényege, hogy az egyezményben kikötött vagy biztosított elővételi jogra vonatkozóan csak a törvénykönyv hatályba lépése, azaz 2011. október 1-je után kötött szerződésekre alkalmazhatóak a Ptk. 1730-1740. szakaszának keretrendelkezései. Ez alól az egyetlen kivételt a 125. szakasz tartalmazza, amely – mint majd még látni fogjuk – a Ptk. 1734. szakaszában foglaltakat kiterjeszti a polgári törvénykönyv hatályba léptetése előtt kötött szerződésekre is, kimondva azt, hogy több elővásárlási joggal rendelkező és ugyanazt a vagyontárgyat megvásárolni akaró személy közül kit, milyen sorrendben illet meg a vásárlás joga, az elővásárlási jog.

Következzenek maguk a követendő szabályok. Az elővételi jog címzettjét az eladó kötelese írásban értesítenie (notificare) eladási szándékáról, megkérdezve őt

arról, hogy az eladás tárgyát (ingóság, ingatlan) megveszi-e, szakszerűbben: élni kíván-e elővásárlási jogával. Érdekes módon a jogalkotó ezt az értesítést úgy képzelte el, hogy az eladó elküldi az elővételi jog címzettjének annak a szerződésnek a szövegét, amelyet maga egy harmadik személlyel kötött, s amely a vételárat és a szerződés minden klauzuláját tartalmazza. (1732. szakasz, 1. és 2. bekezdés) Lényegében az elővételi jog címzettjét köti ez a szerződés olyan értelemben, hogy jogával élve, csak „rábólinthat” a szerződésre, mely esetben ő lesz a vevő, változatlan feltételek mellett, és az eladó és a harmadik fél között megkötött szerződést visszamenőleg érvénytelennek tekintik. (1733. szakasz.) Ingóságoknál az elővételi jog kedvezményezettjének 10. ingatlanok esetében 30 napon belül kell írásban válaszolnia, amit az eladó értesítésének vételétől számítanak. Vételi szándékának közlése mellett a kikötött vételárnak az eladó nevére szóló letétbe helyezéséről is bizonylatot kell küldenie. (1732. szakasz 3. bekezdés.)

Az 1734. szakaszról már volt szó. Azt az esetet részletezi, amikor egy és ugyanazon vagyontárgyra több elővételi joggal rendelkező személy tart igényt. Ezek közül

pedig csak egy lehet a nyertes, tehát vele köthető meg a szerződés. Összesen négy helyzetet említ a fenti szakasz. Az első eset az, amikor az elővételi jogot egyszerre jogszabály és szerződés is biztosítja, természetesen két vagy több különböző személlyel. Elsőbbséget élvez a törvényen alapuló elővételi jog kedvezményezettje. Ha mindenik személynek törvényen alapszik az elővételi joga, közülük az eladó választja ki vevőjét. A harmadik eset az, amikor az eladás tárgya ingatlan, az elővételi jogot több személynek is jogügylet, szerződés rögzítette. Ez esetben annak van elsőbbsége, aki elsőnek jegeztette be elővételi jogát a kérdéses ingatlanra a kataszteri hivatalnál (a telekkönyvnél). Végül az ingóságokra vonatkozóan az lesz a „nyertes”, aki elsőnek szerezte meg magának az elővételi jogot, pontosabban, akinek pontos keltezéssel ellátott jogcíme a legrégibbi (este titularul dreptului conventional de preemtiune având data certă cea mai veche). A pontos keltezés közjegyzői közreműködést jelent, ez egy közjegyzői szolgáltatás.

Az elővételi jog oszthatatlan és másra át nem ruházható – mondja a törvénykönyv 1739. szakasza, majd az utolsó, az 1740. szakasz-

ban a jog megszűnéséről is rendelkezik. Ez a szerződésen nyugvó elővásárló halála, kivéve azt az esetet, amikor az elővásárlásra feljogosító kitélt határozott időtartamra kötötték. Ez esetben a kikötött időt 5 évben határozza meg az említett törvénysszakasz, feltéve ha az eredeti idő ennél hosszabb volt. Az 5 évet az elővételi jogot rögzítő jogügylet keletkezéséről számítják.

Mi lesz azoknak a szerződéseknak a sorsa, amelyeket az eladó az elővételi jog figyelmen kívül hagyásával harmadik személlyel köt meg, abszolút semmirekellnek-e vagy csak érvényteleníthetők? A Ptk. összesen 11 vonatkozó szakaszában erre a kérdésre nem találtam választ. Az egyetlen ezzel összefüggő rendelkezést az 1733. szakaszban 2. bekezdése tartalmazza, amely szerint azok a harmadik személlyel kötött szerződések, egészen pontosan szerződéses előírások, amelyek célja az elővételi jog érvényesítésének megakadályozása volt, az elővételi jog címzettjével szemben semminemű joghatást nem fejtenek ki. Értelmezésem szerint itt a szerződés érvényteleníthetőségét adják az elővásárlási joggal rendelkező személy kezébe, peres eljárásban, az általános 3 éves elévülési időn belül.

# Depressziót hozhat a rossz házasság

Korábbi tanulmányok rámutattak, hogy magas vesztélyzet esetén a férfiek elenségesége magas szisztolés vérnyomásértékekkel járt együtt, a feleségek szívritmusa pedig akkor vált szaporábbá, amikor nem értettek egyet párjukkal” – állítják a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének munkatársai. A Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet munkatársával és a Maastricht Egyetem szakértőjével kiegészült kutatócsoport közösen vizsgálta a házastársi stressz, a magas vérnyomás és a depresszió összefüggését mindkét nemre vonatkozóan.

## A kommunikáció megelőzheti a bajt

„Az is ismert, hogy a házastársi kapcsolattal való elégedetlenség növeli a pszichiatríai betegségek, különösen a depresszió előfordulási gyakoriságát” – teszik hozzá a viselkedéskutatók. A párkapcsolati vizálykodás akár huszonötösörösére is emelheti a pszichés problémák előfordulását mindkét nemnél. Klinikailag bizonyított tény, hogy az elfojtott szorongás egyszerre mérgezi a lelket és a testet is, hiszen az úgynevezett „magasvérnyomásos személyiség” kialakulásában kulcsszerepet játszik. Ennek fő oka a csekély

érzelmi kifejezőkészségről tanúszkodó panaszkodásmentes attitűd, amely közös problémamegoldás helyett inkább hallgatásra ösztönöz.

## A nők érzékenyebbek

Az eredmények szerint a párkapcsolatban élő nők 18,5%-a számolt be magas házastársi stresszről, míg a férfiaknál ez az arány 14%. A hölgyek tehát érzékenyebbek az otthoni feszültségre, viszont esetükben ez nem bizonyult a magas vérnyomás kockázati tényezőjének – a testtömegindex, a dohányzás és a mozgásszegény életmód azonban annál inkább. A depresszió kevésbé fenye-

geti az erősebb nemhez tartozókat. A magas vérnyomás kialakulásában viszont a férjeknél és a feleségeknél egyaránt kiemelt szerepű a depressziós tünetegyüttes.

## A depresszió rontja az életminőséget

A Semmelweis Egyetem kutatócsoportja megállapította: a mintában is érvényesült a szakirodalomban elterjedt 2:1-es arány a pszichés gondok esetében a nők javára, de semmiképpen sem hanyagolható el a tény, hogy míg az erős depresszió az asszonyokra jellemző, a gyenge vagy közepes mértékű probléma a családfeleket sújtja gyakrabban. A rossz házasság olyannyira növeli a betegségérzetet, hogy a kiegyensúlyozatlan kapcsolatban élő nők két és félszer nagyobb arányban fordultak orvoshoz. Ennek fő oka, hogy a férfiak depressziós tünetei felismeretlenül maradnak.

A búskomorság jelentősen kihat az életmódra is. Minél depressziósabb valaki, annál nagyobb valószínűséggel lesz fizikailag kevésbé aktív, de fordítva is: a mozgáshiány fokozza a depressziót, amely aztán tovább növeli az aktivitás hiányát. Ez a körkép emeli a szimpatikus aktivitást, a kortizolszintet és a vérnyomást, valamint módosítja a zsírsavanyagcserét, ezáltal egyfajta ördögi kört hoz létre, melyből a testi és a lelki problémák együttes kezelésével lehet kijutni. Még mielőtt hajlamosak lennének minden bajt a másik nem számlájára írni, fontos megjegyezni, hogy egy meghitt partnerkapcsolat pusztán tíz perc alatt is csökkenti a szisztolés és diasztolés vérnyomásértékeket, hozzájárulva ezzel a szervezet egyensúlyához.

(Forrás: Semmelweis Figyelő)

## Stressz: az étvágyfokozó



A Calgary Orvostudományi Egyetem kutatói patkánykísérletekben azonosították azt a mechanizmust, amely révén a stressz fokozza az étvágyat. A *Neuron* folyóiratban megjelent eredményeknek köszönhetően még többet megtudhatunk arról, miért tartják a stresszt az elhízás egyik legjelentősebb kiváltó okának.

Az agy normál esetben az endokannabinoidnak nevezett idegi átvivóanyagot termeli, amely jeleket küld az étvágy szabályozására. A kutatók egy kísérletben kimutatták, hogy amikor nincs jelen táplálék, egy olyan stresszválasz következik be, amely ideiglenesen funkcionálisan átprogramozza az agyat. Ez az átprogramozás csökkentheti az endokannabinoidok képességét a tápanyagbevitel kontrollálására, és hozzájárulhat a megnövekedett étvágy kialakulásához. A kutatók azt is felfedezték, hogy amikor a stresszhormonok hatásait blokkolták az agyban, a

táplálék hiánya nem okozott változást az ideghálózatban.

Jaideep Bains és Quentin Pittman kifejezetten a hipotalamusz idegsejtjeit vizsgálta, azt az agyi területet, amely jelentős szerepet játszik az étvágy és az anyagcsere szabályozásában, és amely elsődleges jelentőséggel bír az agy stresszre adott válaszában is.

A kutatók szerint az eredmények segítenek megmagyarázni, hogyan íródhat felül a sejt szintű kommunikáció az agyunkban táplálék hiányában. Érdekes módon ezeket a változásokat nem feltétlenül a tápanyagok hiánya, inkább a táplálékhiány okozta stressz váltja ki. Ha például valaki úgy dönt, hogy kihagy egy étkezést, az agya egyszerűen serkenti az útvonalakat, ami az étvágy fokozódásához vezet. Az a tény pedig, hogy a táplálékhiány a stresszválasz aktiválódását okozza, segíthet megmagyarázni a stressz és az elhízás közötti összefüggést.



## Programajánló

### Balázs Imre Barna kiállítása

Helyszín: Csíkszereda, Pál Aukciósház és Galéria, Szász Endre u. 28. sz. Időpont: április 20., péntek – 2012. május 23., szerda. Megnyitó: április 20., péntek, 18 óra.

Megnyitóbeszédet mond: Vécsei Nagy Zoltán művészettörténész. A kiállítást rendezte: Vorzsák Gyula.

### Pálya Bea koncert

Helyszín: Nagyvárad, Nagyvárad Állami Filharmonia koncertterme. Idő-

pont: április 20., péntek, 19 óra.

Pálya Bea világhírű énekesnő a Moszkva Kulturális Egyesület meghívására érkezik Váradra, hogy a televízióból és rádióból jól ismert népdalslágerrel mellett új, szefárd dalokat feldolgozó műsorát mutassa be egy másfél órás koncert keretében. Csoportos jegy – min. 4 – vásárlása esetén ingyenes házhoz szállítást biztosítanak a szervezők. Jegyrendeléseket a [moszkvamusic@gmail.com](mailto:moszkvamusic@gmail.com) címen és a 0741/32-82-56 telefonszámon várják. A koncertre 35 lejes áron válthatók jegyek a

Moszkva Kávézóban, (Szilágyi Dezső utca 8 szám, a volt Tempo Klub helyén), valamint a Nagyvárad Magyar Diákszövetség székhelyén (Szent László tér 2. szám a Sas Palota alatt) naponta 9-22 óra között.

### Tánc Világnapja Sepsiszentgyörgyön

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Korzó, Főter. Időpont: április 22., vasárnap, 16 óra.

A Tánc Világnapja (április 29.) idén egybeesik a város ünnep utolsó rendezvényével. Ezért a 10 éves Kék Hold Táncklub egy héttel korábban, április 22-én kéri fel Önt és kedves családját egy tánca a sepsiszentgyör-

gyi Korzón 16.00 órai kezdettel ismét többszáz műkedvelő felnőtt hódítja el néhány percre az aszfaltot az autós forgalomtól. Az előző évekhez képest idén a Back in Time együttes élő zenéjére, fél óras utcabállal ünnepelünk, és gyerekek, teljes családok is csatlakoznak hozzánk. Legyen része ennek az élménynek Ön is! Kérjük kortól és táncudástól függetlenül csatlakozzon hozzánk, hiszen ez az alkalom nem a lépések ismeretéről, hanem az együtt táncolás örömeiről szól.

### Fotópályázat – eredményhirdetés

Helyszín: Csíkszereda, Megyeháza Galéria. Idő-

pont: április 20., péntek, 18 óra.

Hargita Megye Tanácsának Műemlékvédelmi Közszolgálat meghirdette ötödik fotópályázatát. A téma: szív motívumok Székelyföldön. A legjobb alkotásokból kiállítást szerveznek a megyeháza galériájában április 20-án, pénteken 18 órai megnyitással, ahol a legjobb fotók készítőit is díjazták. Ezt követően vándorol a terület város- és megyeszerte.

### 10 – harmadéves vizsgálóadás

Helyszín: Kolozsvár, Színház és Televízió Kar, Farkas utca. Időpont: április 20., péntek, 20 óra.

A kolozsvári színi tagozat

harmadéveseinek vizsgálóadása. Belépés ingyenes. A helyek száma korlátozott. Az előadás hossza 35 perc. Fellépnek: Albert Júlia, Ábrahám Ágnes, Bíró Krisztina, Daróczi Noémi, Imre Éva, Marosán Csaba, Molnár Bence, Sigmund Rita, Simó Emese, Vátny Zsolt.

### Mayden ”+25 weekend session”

Helyszín: Csíkszereda, Mayden Club. Időpont: április 20., péntek - 2012. április 21., szombat.

Program: péntek: 20.30 - Felolvasó színház, Plazma 2 - Tomcsa Sándor Színház (Székelyudvarhely), afterparty. Szombat este party. Line up: Barna (Be), Tb.

# Készítsünk müzlit házilag

Ha szeretnénk lendületesen kezdeni a napot, összeállíthatunk személyre szabott, gabonából készült reggelit, így biztosíthatjuk a szervezet számára az adalékanyag- és tartósítószer-mentes energiaforrást.

Az amerikai William Keith Kellogg egyik este főtt búzával teli tálat felejtett a szabadban. Reggelre a búza – a várttal ellentétben – nem szikkadt össze, hanem különálló száraz gabonapehely alakult. Ez még 1894-ben történt, és ezzel a gabonapehely, no meg az amerikai vállalkozó elindult a világkarrier felé.

A müzli elnevezés pedig a német mus, vagyis pép szóból ered, amit svájci dialektusban mueslinek mondanak. A muesli egykoron a svájci parasztok mindennapos eledle volt, mivel észrevették, hogy magas tápértéke kedvezően hat a fizikai teljesítményre. A könnyen elkészíthető étel kásából, tejből, friss és aszalt gyümölcsökből, valamint különböző magvakból állt. A müzli és a gabonapehely manapság is a reggeli étkezés egyik legegészségesebb alternatívája, ízletes, könnyen emészthető és tápláló, gaz-

dag vitaminokban és ásványi anyagokban. Ballasztanyagokkal, értékes fehérjével és zsírsavakkal látja el a szervezetet.

A gabonamagvakat könnyen emészthető pehely, korpa vagy csíra formában tehetjük a müzlibe. A magvak rostban gazdagok, fogyasztásukkal megelőzhető a székrekedés és az aranyér kialakulása. Lássuk, miből válogathatunk.

## Búzacsíra, búzakorpa

A-, B-, E-vitamin, kalcium, magnézium, szelén és folsav található benne. A búzacsíra fogyasztása csökkenti a szív- és érrendszeri betegségek kockázatát, a búzakorpa pedig gátolja az epekö kialakulását és csökkenti a vastagbélrák kialakulásának lehetőségét.

## Hajdínapehely

Magas a kalcium- és magnéziumtartalma. Gazdag vasban, rézben, cinkben és B-vitaminokban. Fogyasztásával megelőzhető a székre-



kedés, korábban a magas vérnyomás kezelésére is használták.

## Rozspely

Tápláló, erősíti az izomzatot. Jelentős B- és E-vitaminforrás.

## Zabpely, zabkorpa

Csökkenti a koleszterinszintet, gátolja a zsírok és a szénhidrátok felszívódását. Fogyasztása védi a gyomor és a bél nyálkahártyáját, stabilizálja a vércukorszintet, így hosszú ideig teltségérzetet biztosít.

**Magvak:** Jöhet bele dió, mogyoró, mandula, napra-

forgó, pisztácia, szezám-mag. A tejtermékekkel együtt kiváló kalciumpótlók, ezért a csontozatunkra, a hajunkra és a körmünkre is kedvezően hatnak.

**Friss vagy aszalt gyümölcsök:** Az idénygyümölcsöket érdemes apróra vágva hozzáadni. A szárítottak közül a szilva, az eper, a füge, a datolya, a mangó, a sárgabarack bármikor beszerezhető, édesítésre is jól használhatóak. A piros színű gyümölcsök hatóanyagai óvják az érfalakat, a citrusfélékben sok a C-vitamin,

ezért erősítik az immunrendszert, a narancsszínűek antioxidáns-tartalmuk révén segítik megelőzni a dagados megbetegedéseket, és mivel gazdagok A-vitaminban és karotinban is, megszépítik és megvédik a bőrt az idő előtti ráncosodástól.

**Folyadék:** A müzli gazdagítható tejjel vagy egyéb tejtermékekkel, gyümölcslével. A tejtermékekben lévő kalcium erősíti a csontozatot és a fogakat. Ha nem elég édes a müzli, ízesíthető juharszíruppal vagy mézzel.

## Kert-ész

### Természetes ellenségeink



A kis kertekben jól megvalósítható módszer a kártevők távoltartására a rovarúzó növények ültetése. Az ilyen növények többsége gyógy- és fűszernövény, valamint díznövény, de a zöldségfélék között is vannak olyanok, melyeket a károsítók nem kedvelnek. Amint az esős idő megengedi elkezdhetjük a házi kert beültetését, ezért néhány ötlettel szolgálunk a kártevők távoltartására. A talajlakó fonálférgek távoltartására a büdöske és a mézontófű kiváló. Ültessük a zöldségeskert szegélyére, vagy a sorok közé. Így a paradicsom, paprika, uborka jó társnövénye. A burgonyabogár távoltartására ültessünk a növények közé sarkantyúkát vagy esetleg varádcicot. A káposztalepke hernyóját az ánizs tartja távol, a mustár és fehér here pedig annak természetes ellenségeit vonzza. A káposztabolha ellen vessünk a növények közé ürömöt vagy macskamentát. A sárgarépaegyet a rozsmaring és a zsálya őrzi. A levéltetvek legjobb riasztónövénye a büdöske vagy a kapor. Ezeket a növényeket a gyümölcsfák köré ültessük. A katicabogarak csalogató növénye az angelika, cickafark és a nagy csalán. A fülkészdarazsak az asztereket, a köményt és az édesköményt kedvelik. A legyek ellen akasszunk a bejárat fölé egy köteg varádcicot. A szúnyogokat pedig a citrom illatú muskátli és a sétányrózsa riasztja. Edényben, erkélyre vagy a teraszra helyezve megszábadítanak bennünket a rovaroktól.

Sármási-Bocskai János  
kertész-mérnök

## Törülköző ABC

Ne hagyjuk, hogy egy pihentető fürdőt vagy frissítő zuhanyt elrontson egy rossz törülköző. Épp ezért fontos tudni, milyent válasszunk, mint ahogy azt is, mekkorát, illetve hogyan mossuk, és milyen gyakran, ahhoz, hogy tökéletes legyen.

A törülköző cseréjét illetően sokan bizonytalanok, ugyanis a legtöbben úgy gondolják, nehezen koszoldódik, mivel akkor törüljük meg magunkat, amikor már

tiszták vagyunk. Ez nem minden esetben igaz, ugyanis a vizes anyag kedvelt megtelepedési helye a baktériumoknak. Ha a törülközőt egyszerűen csak a tartóján szárítjuk, gyakrabban cseréljük, mint akkor, ha például melegíthető törülközőtartónk van, így ugyanis jóval kevesebb ideig marad nedves. A törülközőt elég hetente cserélni, azonban jó, ha többet is használunk egy-szerre: egyet fürdés után,

egy-egy kisebbet kéztörörlésre, illetve akkor, ha arcot mosunk.

Minél hosszabbak és sűrűbbek a gyapjúszálak, annál erősebb, puhább és nedvszívóbb lesz az anyag. A hosszú szálakból készült törülköző nehezebben használódik el, és kevésbé szőszölődik. A törülközőknél az egyiptomi, supima és brazil jelzők mind a jó minőséget jelzik. Lehetőleg 180-as vagy ennél nagyobb szálsűrűségű

törülközőket vásároljunk (a szálsűrűség az egy négyzet-hüvelykre jutó szálak számát jelöli).

A súly is a minőséget jelzi, a puhaság azonban nem. A fésült pamutot tartják a legjobb alapanyagának, mivel csak a legjobb minőségű gyapot fésülhető.

A szokványos méretű törülközők tökéletesen megfelelnek. Emellett könnyebben száradnak, és kevesebb helyet foglalnak, mint a na-

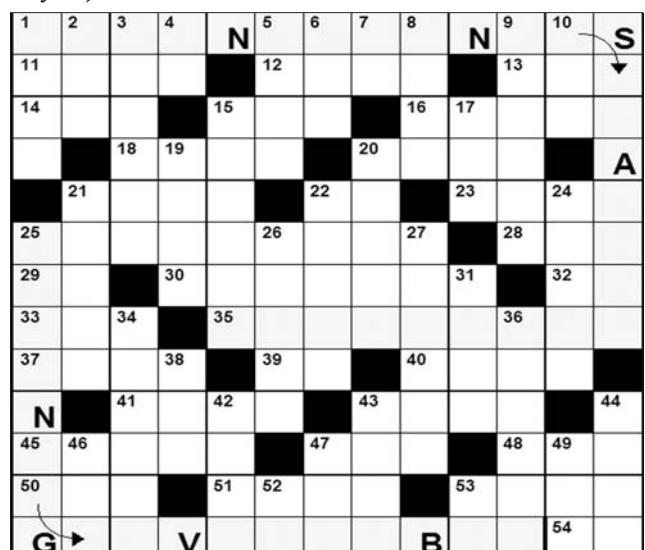
gyobbak. A törülközőket moshatjuk gépben, meleg vízzel és enyhe mosószerral.

Ha kötéllel szárítunk, rázzuk ki őket fellógatás előtt és száradás után, hogy fellazuljanak az anyagban keletkezett csomók. Kerüljük az öblítőket, ezek ugyanis szilikont tartalmaznak, ami bevonja a pamutot, megmerevíti a törülközőt, és vízhatlanná teszi. A jó minőségű törülköző öblítő nélkül is évekig megtartja puhaságát.

## Magyarázat

A kis Salamon azt hallotta fizikaórán, hogy a testek a hőtől kitágulnak, és a hidegben összehúzódnak. De, mert nemigen hitte, megkérdezte a rabbótól, igaz-e ez az állítás. A rabbi öszszevonta szemöldökét.

– Igaz fiam, pontosan így van. Az is bizonyítja, ... (poén a rejtvényben)

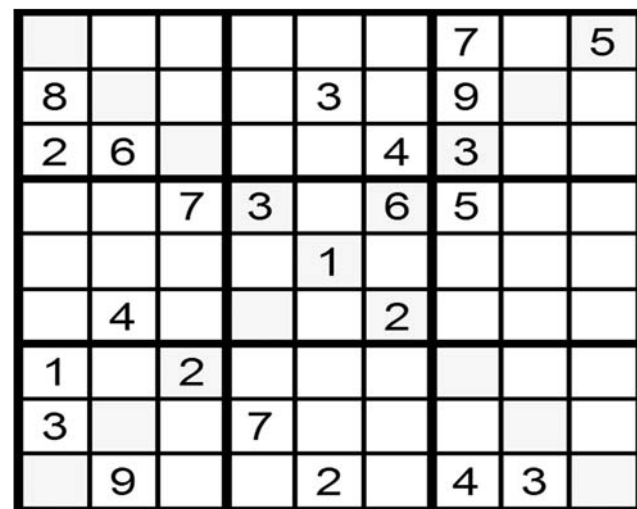


### Vízszintes:

1. A poén első része. 11. Versenyben lehang. 12. Kazah határmenti állóvíz. 13. Török-magyar eredetű férfinév; jelentése: férfi. 14. ... Robbins; színész. 15. ... Vatanen; világbajnok finn ralis. 16. Szalonnát tartósít. 18. Tátrai ...; magyar együttes. 20. Megrázkódtatás. 21. Csutak. 22. Igazságügyi Közlöny (röv.). 23. Ruhatarozék. 28. Gályán dolgozik. 29. Ürességérzet a gyomorban. 30. Törvény jelzője lehet. 32. Fél mega! 33. Ki korán kel aranyat ... (közmondás). 35. A poén második része. 37. Márványt díszít. 39. Kaktusz-tüske! 40. Havon siklik. 41. Prémis állatbőr. 43. Szappanmárka. 45. Szabadító. 47. Hálóban a labda. 48. ... Croce; firenzei bazilika. 50. Ez van ... kell szeretni. 51. Kedvesség, báj. 53. A Pál utcai ...; Molnár Ferenc 1907-ben megjelent ifjúsági regénye. 54. Fél domb!

### Függőleges:

1. Kovászna megyei település. 2. Olivia becézve. 3. Disznósajt. 4. Nincs nélküle négyzet! 5. Scotland ...; a brit rendőrség. 6. Áron becézve. 7. Royal Academy (röv.). 8. Szabómunka eszköze. 9. Mondabeli időszak. 10. Előtagként: hegy. 15. A török főváros. 17. Elektrokardiogram (röv.). 19. Tóni. 20. Indián diadaljelvény. 21. Cipelnivaló. 22. Rendszerbe illeszt. 24. Leckét kívülről megtanul. 25. A poén harmadik része. 26. Sri ...; Ceylon. 27. Tetszést kinyilvánít. 31. Hízékény, járatlan. 34. Zenekart elhallgattató. 36. Aláhull. 38. Cégmentes. 42. Heroikus. 43. Kisebb hegy. 44. Házberlő. 46. Ezredes (röv.). 47. Görögország az olimpián. 49. Ismer. 52. Parádé része! 53. A vas vegyjele.



### Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

### Előző feladványunk megfejtése

7	6	5	8	9	4	3	2	1
1	2	4	5	6	3	8	7	9
8	9	3	7	2	1	5	4	6
4	3	9	1	5	2	6	8	7
2	5	7	4	8	6	9	1	3
6	1	8	3	7	9	2	5	4
3	7	6	2	1	5	4	9	8
5	4	1	9	3	8	7	6	2
9	8	2	6	4	7	1	3	5

# Jó hazugságok

Hol volt, hol nem volt, egyszer egy apának volt három fia: kettő okos és egy ostoba. Egyszer a három fiú elindult a nagyvilágba, és az útra enivalónak vittek magukkal egy köteg nyers húst. Este az okos fiúk így szóltak: „Meg kellene sütni a nyers húst, de az erdőben honnan szerezzünk tüzet?”

„Majd szerzünk!” mondta az ostoba. „Én felmászom egy fenyő csúcsára, és az erdő fái fölött megnézem, hátha látok majd a messzeségben valamilyen tüzet.” Fel is mászott, körbenézett, és egy helyen látott is tüzet, szólt az idősebb bátyjának, hogy menjen az oda. A legidősebb testvér elment, és egy tűz mellett egy öregembert talált.

„Jó estét, apó, adjon nekünk egy kis tüzet, hogy megsüthessük a nyers húst!”

„Jó estét, fiam! De nagyon remélem, hogy megismerem a te leleményességedet – tudsz mondani nekem jó hazugságokat? Ha tudsz, kapsz tüzet, de ha nem – a combdéből kell egy darab húst.”

A legidősebb fiú gondolkodott, gondolkodott, de semmiféle hazugság sem jutott az eszébe. Ekkor az öregember kivágott a combjából egy darabot, és visszaküldte tűz nélkül.

Ez után a középső testvér ment el tüzzel.

Elment az öreghez, aki e szavakkal fogadta: „Jó estét, fiam! De nagyon remélem,

hogy megismerem a te leleményességedet – tudsz mondani nekem jó hazugságokat? Ha tudsz, kapsz tüzet, de ha nem – a combdéből kell egy darab húst.”

A középső fiú gondolkodott, gondolkodott, de semmiféle hazugság sem jutott az eszébe. Ekkor az öregember kivágott a combjából egy darabot, és visszaküldte tűz nélkül.

Végül elment az ostoba. „Jó estét, apó! Egy kis tüzzel jöttem. Van egy kis húsunk, amit meg kellene sütni.”

„Jól beszélsz, fiú! Te talán ki tudsz találni jó hazugságokat? Ha igen, kapsz tüzet, de ha nem – három darab húst kell a combdéből.”

„Öregapám! Ki nem talál ki hazugságokat? Jó igazságot kitalálni sokkal nehezebb. De hadd jelentsen ki mindjárt, hogy ha nem talállok ki hazugságokat, maga nem ad nekem tüzet és kivág a combdéből három szelet húst, de ha kitalálok, elveszem a tüzet és a maga combjából vágok ki három darab húst.”

„Rendben, megteheted, de beszélj már!”

„Mindjárt beszélni fogok, de előbb lenyelem a nyálamat. No, figyelj, öreg, egyszer az erdőben jártamban annyira megéheztem, hogy már majd' megettem a saját nyelvemet. Akkor felemeltem a tekintetemet és a mélyben megpillantottam három

vajpuhává sült galambot. Ki akartam venni a galambokat, de mi történt? Nem tudtam kihúzni a gödörből a kezemet. No, gondoltam, lemegyek értük magam. Le is mentem, elfogyasztottam a galambokat, de ekkor meg

akárhogyan is próbálkoztam, nem tudtam kimászni. Annyit ettem, hogy meghíztam. Elgondolkodtam és jó ötletem támadt: hazaszaladok egy ásóért. Úgy is tettem, kiszélesíttem a gödröt és gyorsan kimásztam.”

„Fiam, mindez lehetséges!”

„Várj csak! Ne mondd még, hogy mindez lehetséges! Hallgasd meg végig! És amint mentem ki az erdőből, hatalmas dörejt hallottam. Arra gondoltam, hogy ha a

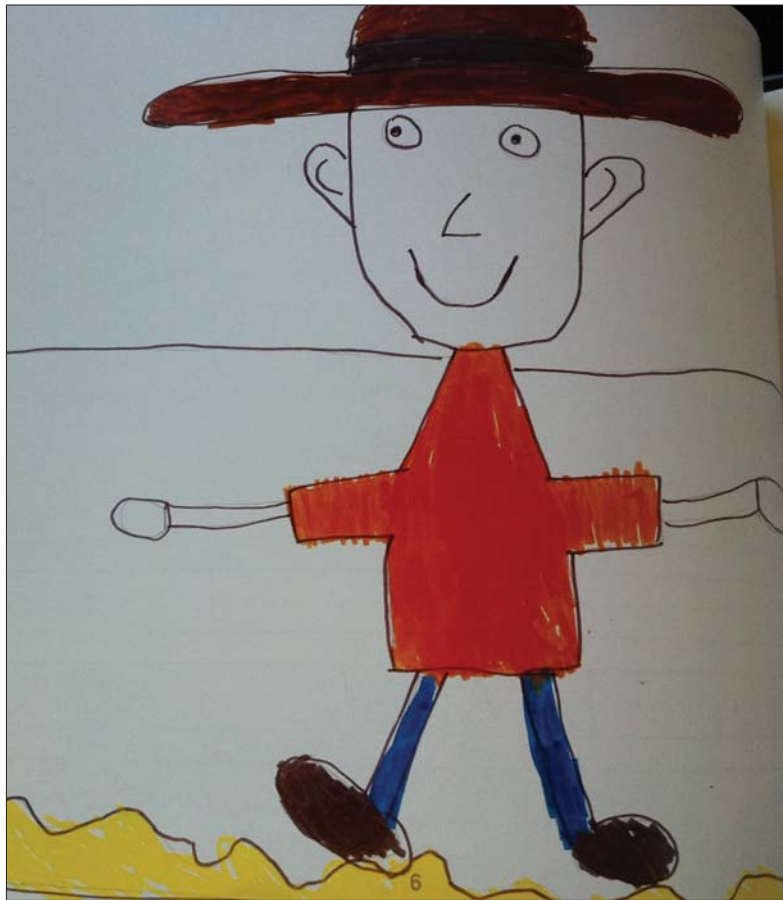
világ nem dől össze, valami itt mindjárt le fog zuhanni. Kíváncsian körülnéztem, hogy honnan ez a nagy zaj, hát láttam, hogy hét méh harcol nyolc farkassal. Oda akartam menni, hogy szétválasszam őket, a fülem majd megpattant a zajtól, mind egyik méh nyolc hordó mézet görgetett. Egyszerre kirántottam a kardomat, megnyúztam őket, kikészítettem a bőrt, a hátamra vettem és elindultam eladni.”

„Fiam, mindez lehetséges!”

„Várj csak! Ne szakíts félbe!... Mentem, mendégéltem, elértem egy hegyhez, felmentem a csúcsára, ott egy szakadék volt, beleestem, és mindjárt a piacon találtam magam. Eladtam ott a bőrt és körülnéztem, köröskörül holtak voltak. Ott volt a te apád és az én apám, de az én apámnak jobb a sora, a te apád hátán ült és szelvésként lovagolt.” „Ez nem igaz! Hogyan mondhattad ezt?” kiáltott fel az öreg. „Nos, természetesen ez nem igaz, de oly nagyon akarom a tüzet és annyi húst a combdéből, amennyit a bátyáim combjából kivágtál.”

Nem volt mit tenni. Az öreg kénytelen volt tüzet adni, és meg kellett engednie, hogy a fiú három szelet húst vágjon ki a combjából.

*Letti népmesék  
(Fordította: Dabi István)*



## Tizenkét hónap a természetben

Az eső és a velejáró lehülés elrontotta a tavaszi vakációt. Télen a csapadék az-az a hó hiánya szegényítette a vakációs hangulatot, most pedig a bőséges csapadék alakította át a kirándulási, szabadidős programokat. Egyedül a galambok érezték magukat kitűnően az esőben. Eleinte a

dúcból kukucsáltak, figyelték kíváncsian a réseken át becsöpögő esőcseppeket és mikor már majdnem mindenik madár a kijáratnál toporgott úgy döntöttem, kiengedem őket. Nem repültek el sebesen, mint máskor mikor kinyitom az ajtót. Igaz már túl voltak a reggeli házkörüli

repülésen, hanem felszálltak a dúc tetejére és fürdőztek, akár az ember mikor zuhanyozik. Tollaikat felborzolták, egyes példányok oldalra feküdtek, szárnyaikat fel emelték, hogy minden testrészüket érje a víz. Közel félórán át fürdőztek, mikor egyet gondoltak, és felszáll-

tak a tömbház tetejére. Boszszankodtam, mert azt hittem, visszazállnak a dúcba pihenni, tollaikat elrendezni, ehelyett órákon át üttették magukat az esővel, és mivel itt a versenyszezon, előzőleg edző utakra kell vinni a madarakat, aggódtam, hogy a túlzottan átázott galambok kondíciója megromlik. Este felé mikor még mindig kint voltak a galambok, már nem tartottam bölcs döntésnek, hogy kiengedtem fürdőzni őket, egyik tojó galambom el sem ült, kint maradt egész éjszakára.

Másnap korán keltem, hogy lássam mi történt a kint rekedt galambokkal, ott volt a dúc tetején várta, hogy beengedjem. Később mikor mindeniket kiengedtem a tojónak nem volt kedve repülni látszott rajta, hogy nem aludt jól, nem pihente ki magát, tollát felborzolta, nyakát behúzta, fél lábra állt, és eszébe sem jutott, hogy repüljön.

A koránkelés némi kárpótlást hozott azzal, hogy füstifecsékét láttam repülni, továbbá megláttam a házi rozsdafarkú párját és hallottam énekelni a nemrég érkező kerti rozsdafarkút.

*Kelemen László*

## Asztali dísz cukorkákból

A színes gemicukor nem túl egészséges, hogy ne egyél sokat belőle készíts inkább vidám asztali díszet.

**Szükséges eszközök:** különböző színű és formájú gemicukrok, egy hungarocell golyó (legyen legalább 10 cm átmérőjű), ragasztó, egy talpas gyertyatartó.

**Elkészítés:** A hungarocell golyóra ragaszd fel egyenként a színes cukrokat, különböző mintákat formálva, majd állítsd bele egy talpas gyertyatartóba. Esetleg egy kis ragasztóval rögzítheted, hogy ne guruljon ki. Máris kész a színes édes asztali dísz. Figyelem: az így felhasznált gemicukrokat már nem ajánlott megenni.



Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette



Postagalambok